

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET**

ODSJEK ZA POVIJEST UMJETNOSTI

**PLAN I PROGRAM
DIPLOMSKOGA SVEUČILIŠNOGA
DVOPREDMETNOGA STUDIJA
POVIJESTI UMJETNOSTI
(nastavnički smjer)**

Datum inicijalne akreditacije studijskoga programa: 16. lipnja 2005.

Datum posljednje izmjene i dopune studijskoga programa: 26. rujna 2019.

Rijeka, rujna 2019.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET

Sveučilišna avenija 4

KLASA: 602-04/19-01/401

URBROJ: 2170-24-01-03-19-4

Rijeka, 26. rujna 2019. godine

Na temelju čl. 24. Statuta Filozofskoga fakulteta u Rijeci, Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta u Rijeci na svojoj 11. sjednici u akademskoj godini 2018./2019., održanoj 26. rujna 2019. godine, donijelo je sljedeću

ODLUKU
o prihvaćanju ishoda učenja
na diplomskom dvopredmetnom studiju povijesti umjetnosti – nastavnički smjer

I. Prihvaća se prijedlog ishoda učenja na diplomskom dvopredmetnom studiju povijesti umjetnosti – nastavnički smjer.

II. Sastavni dio ove Odluke je tablica ishoda učenja na diplomskom dvopredmetnom studiju povijesti umjetnosti – nastavnički smjer.

Dekan

izr. prof. dr. sc. Ines Srdoč-Konestra

Dostaviti:

- Odsjeku za povijest umjetnosti, ovdje
- Pismohrani Fakultetskog vijeća, ovdje
- Pismohrani, ovdje

STUDIJSKI PROGRAM: diplomski studij povijesti umjetnosti

Akademski/stručni naziv koji se stječe završetkom studija: magistar/magistra edukacije povijesti umjetnosti

OBAVEZNI SKUPOVI ISHODA UČENJA	
<i>Skup ishoda učenja studijskog programa</i>	<i>Pojedinačni ishodi studijskog programa</i>
1. POZNAVANJE STRUKE POVIJESTI UMJETNOSTI	1. Odabrati relevantne likovne primjere važne za razumijevanje određene umjetničke pojave ili likovnoga problema
	2. Povezivati i koristiti razne pristupe istraživanja i analize umjetničkoga djela za potrebe nastave likovne umjetnosti
	3. Objasniti i interpretirati društveno-povijesni kontekst umjetničkih djela i pojava u nastavi likovne umjetnosti
	4. Objasniti i koristiti stručne povijesno-umjetničke termine u sadržajima nastave likovne umjetnosti
2. POZNAVANJE I KORIŠTENJE METODA I OBLIKA RADA U NASTAVI LIKOVNE UMJETNOSTI	1. Opisati, analizirati i primijeniti različite oblike i metode rada u nastavi likovne umjetnosti, usklađene sa suvremenim pristupima i zahtjevima učenja i poučavanja
	2. Procijeniti i primijeniti odgovarajuću metodu i oblik rada s obzirom na određeni nastavni sadržaj i dobnu skupinu učenika
	3. Predložiti, planirati, osmisliti i provesti različite modele projektne, istraživačke i terenske nastave iz sadržaja likovne umjetnosti, vizualne kulture i s njima povezanih međudisciplinarnih sadržaja
	4. Predložiti nove pristupe učenju i poučavanju odabranih nastavnih sadržaja likovne umjetnosti
	5. Koristiti rezultate istraživanja drugih znanstvenih disciplina u izlaganju i analizi sadržaja iz povijesti umjetnosti, zaštite kulturne baštine i vizualne kulture
3. POZNAVANJE I OBLIKOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH CILJEVA I ISHODA UČENJA U NASTAVI LIKOVNE UMJETNOSTI I EVALUACIJA UČENIČKIH POSTIGNUĆA	1. Definirati odgojno-obrazovne ciljeve učenja i poučavanja s obzirom na sadržaj predmeta Likovna umjetnost i potrebe pojedinih nastavnih cjelina
	2. Definirati odgojno-obrazovne ishode učenja i poučavanja s obzirom na sadržaj predmeta Likovna umjetnost i potrebe pojedinih nastavnih cjelina
	3. Opisati i analizirati različite taksonomske modele te kritički evaluirati njihovu primjenjivost u nastavi Likovne umjetnosti
	4. Samostalno napisati primjer izvedbenoga nastavnoga plana i programa korištenjem odgovarajućih odgojno-obrazovnih ciljeva i ishoda u nastavi likovne umjetnosti
	5. Kreirati, provesti i preispitati različite oblike usmene i pismene provjere i evaluacije učeničkih znanja i postignuća u sklopu učioničke i izvan učioničke nastave likovne umjetnosti
	6. Koristiti osnovni dokument praćenja izvedene nastave likovne umjetnosti u srednjoj školi (imenik, e-imenik)
4. IZVOĐENJE UČIONIČKE I IZVANUČIONIČKE NASTAVNE PRAKSE	1. Osmisliti, pripremiti i izvoditi nastavu likovne umjetnosti u gimnazijama te nastavu srodnih teorijskih predmeta u strukovnim i umjetničkim školama
	2. Planirati i provesti muzejsko-edukacijske projekte i projekte valorizacije kulturne baštine u nastavi likovne umjetnosti

	3. Osmisliti i izvesti nastavu likovne umjetnosti u muzejskim i galerijskim institucijama, javnim prostorima i na kulturnim dobrima
	1. Osmisliti, pripremiti i izvoditi nastavu likovne umjetnosti u gimnazijama te nastavu srodnih teorijskih predmeta u strukovnim i umjetničkim školama
5. IZVOĐENJE IZVANNASTAVNE PEDAGOŠKE PRAKSE	1. Osmisliti, pripremiti i izvesti edukativne radionice i vodstva iz područja likovne umjetnosti u muzejskim i galerijskim prostorima
	2. Osmisliti, pripremiti i izvesti edukativne radionice i vodstva u kontekstu upoznavanja kulturne baštine
	3. Osmisliti i koristiti različite metode medijacije umjetničkih djela
	4. Planirati i izvoditi stručne poslove primjerene razine odgovornosti u kulturnim i javnim institucijama, medijima te u turizmu
6. POZNAVANJE I KORIŠTENJE DOKUMENATA I TEHNOLOGIJA SPECIFIČNIH ZA NASTAVNI RAD	1. Opisati, analizirati i kritički prosuditi domaće i inozemne dokumente relevantne za predmet Likovna umjetnost i ostale srodne predmete u strukovnim i umjetničkim školama
	2. Koristiti stručnu literaturu na hrvatskom i jednom svjetskom jeziku
	3. Koristiti i demonstrirati različita nastavna sredstva i pomagala u nastavi likovne umjetnosti
	4. Koristiti suvremene metode prezentacije umjetničkih djela i pojava
	5. Predložiti, osmisliti i samostalno oblikovati metodički promišljene i didaktički poticajne nastavne materijale i zadatke
	6. Osmisliti i samostalno oblikovati didaktičko-metodičku pripremu za izvođenje nastave likovne umjetnosti
7. GENERIČKI ISHODI	1. Demonstrirati visoku profesionalnu predanost i etički pristup u nastavničkom pozivu, u radu s učenicima i nastavnicima
	2. informatička pismenost
	3. pasivno korištenje stranog jezika
	4. usmeno i pismeno izražavanje
	5. postavljanje i izvršavanje planova
	6. učinkovito korištenje vremena
	7. vještine prilagođavanja
	8. rad u timu
	9. dobro poznavanje opće kulture
	10. komunikacijske i interpersonalne vještine
	11. kritičko mišljenje
	12. rješavanje problema
	13. inicijativa i samostalnost u radu
	14. sposobnost analize i sinteze
	15. sposobnost donošenja odluka
	16. sposobnost kritike i samokritike
	17. sposobnost rada u interdisciplinarnom timu

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Filozofski fakultet

tel. (051) 265-600 (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

KLASA: 602-04/19-01/279
URBROJ: 2170-24-01-03-19-2
Rijeka, 02. srpnja 2019. godine

Na temelju čl. 24. Statuta Filozofskoga fakulteta u Rijeci, Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta u Rijeci na svojoj 9. elektroničkoj sjednici u akademskoj godini 2018./2019., održanoj 01. – 02. srpnja 2019. godine, donijelo je sljedeću

ODLUKU

o prihvaćanju prijedloga izmjena i dopuna studijskoga programa sveučilišnoga dvopredmetnog diplomskog studija povijesti umjetnosti – nastavnički smjer

- I. Na 9. elektroničkoj sjednici Fakultetskoga vijeća Filozofskoga fakulteta u Rijeci, održanoj 01. – 02. srpnja 2019. godine, donesena je odluka o prihvaćanju prijedloga izmjena i dopuna studijskoga programa **sveučilišnoga dvopredmetnog diplomskog studija povijesti umjetnosti – nastavnički smjer.**
- II. Odluka se dostavlja Sveučilištu u Rijeci na daljnje postupanje.
- III. Sastavni dio ove Odluke je prijedlog izmjena i dopuna studijskoga programa.

Dekan

izv. prof. dr. sc. Ines Srdoč-Konestra

Dostaviti:

- Sveučilištu u Rijeci
- doc. dr. sc. Dubravki Božić Bogović, ovdje
- Odsjeku za povijest umjetnosti, ovdje
- Pismohrani Fakultetskog vijeća, ovdje
- Pismohrani, ovdje

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Filozofski fakultet

tel. (051) 265-600 (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

KLASA: 602-04/19-01/279
URBROJ: 2170-24-01-03-19-2
Rijeka, 02. srpnja 2019. godine

Na temelju čl. 24. Statuta Filozofskoga fakulteta u Rijeci, Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta u Rijeci na svojoj 9. elektroničkoj sjednici u akademskoj godini 2018./2019., održanoj 01. – 02. srpnja 2019. godine, donijelo je sljedeću

ODLUKU

o prihvaćanju prijedloga izmjena i dopuna studijskoga programa sveučilišnoga dvopredmetnog diplomskog studija povijesti umjetnosti – nastavnički smjer

- I. Na 9. elektroničkoj sjednici Fakultetskoga vijeća Filozofskoga fakulteta u Rijeci, održanoj 01. – 02. srpnja 2019. godine, donesena je odluka o prihvaćanju prijedloga izmjena i dopuna studijskoga programa **sveučilišnoga dvopredmetnog diplomskog studija povijesti umjetnosti – nastavnički smjer**.
- II. Odluka se dostavlja Sveučilištu u Rijeci na daljnje postupanje.
- III. Sastavni dio ove Odluke je prijedlog izmjena i dopuna studijskoga programa.

Dekan

izv. prof. dr. sc. Ines Srdoč-Konestra

Dostaviti:

- Sveučilištu u Rijeci
- doc. dr. sc. Dubravki Božić Bogović, ovdje
- Odsjeku za povijest umjetnosti, ovdje
- Pismohrani Fakultetskog vijeća, ovdje
- Pismohrani, ovdje

OBRAZAC ZA IZMJENE I DOPUNE STUDIJSKIH PROGRAMA
odluka samo na razini Fakultetskog vijeća

Opće informacije	
Naziv studijskog programa	Diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički smjer
Nositelj studijskog programa	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
Izvoditelj studijskog programa	Odsjek za povijest umjetnosti
Tip studijskog programa	sveučilišni
Razina studijskog programa	Diplomski studij
Akademski/stručni naziv koji se stječe završetkom studija	Magistar/magistra edukacije povijesti umjetnosti
Naziv i šifra standarda kvalifikacije koja se stječe završetkom studija (ako je program upisan u Registar HKO-a)	/

1. Obrazloženje zahtjeva za izmjenama i dopunama

1.1. Razlozi i obrazloženje izmjena i dopuna studijskog programa

Provedeno je usklađivanje računanja ECTS bodova s Uputom o izračunu ECTS bodova koju smo dobili od Sveučilišta.

1.2. Procjena svrhovitosti izmjena i dopuna

Usklađena raspodjela ECTS bodova u predmetima studijskog programa.

1.3. Usklađenost s institucijskom strategijom razvoja studijskih programa

Usklađenost sa strateškim dokumentima Sveučilišta usmjerenima na nastavu temeljenu na ishodima učenja.

1.4. Ostali važni podatci – prema mišljenju predlagača

2. Popis obveznih i/ili izbornih predmeta s unesenim izmjenama i dopunama

PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS	SEMESTAR
Svi predmeti u studijskom programu							

3.1. Vrste izmjena i dopuna¹

PREDMET	VRSTA IZMJENA I DOPUNA
svi predmeti u studijskom programu	- izmjena opterećenja studenata različitim vrstama obaveza na obaveznom ili izbornom predmetu unutar predviđenog broja ECTS bodova (ujednačavanje raspodjele ECTS bodova usklađivanjem s Uputom o raspodjeli ECTS bodova Povjerenstva za akreditaciju i vrednovanje studijskih programa)

Napomena: Obrascu za izmjene i dopune studijskih programa prilaže se ispunjen obrazac opisa predmeta (3.2.) za svaki izmijenjeni i dopunjeni predmet.

¹ Vrste izmjena i dopuna prema Napatku o postupku izmjena i/ili dopuna studijskih programa (2018.) za koje je kao razina odlučivanja predviđeno stručno vijeće sastavnice FFRI.

Popis predmeta

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: I.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US ¹
Nastavnički	Metode istraživanja i prezentacije vizualnih umjetnosti	Prof. dr. sc. Nina Kudiš	30	0	15	3	O
Nastavnički	Povijest zaštite kulturnih dobara	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	30	0	15	3	O

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: II.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US ²
Nastavnički	Interpretativne strategije umjetnosti i kulturne paradigme	Izv. prof. dr. sc. Nataša Lah	30	0	15	3	O
Nastavnički	Metodologija analize, dokumentiranja i interpretacije kulturnog dobra	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	30	0	15	3	O
Nastavnički	Srednjovjekovno zidno slikarstvo u nastavi likovne umjetnosti	Prof. dr. sc. Marina Vicelja Matijašić	15	0	30	3	I
Nastavnički	Tema venecijanske oltarne pale u nastavi	Prof. dr. sc. Nina Kudiš	15	0	30	3	I
Nastavnički	Umjetnost Bizanta i islama u nastavi likovne umjetnosti	Prof. dr. sc. Marina Vicelja Matijašić	15	0	30	3	I
Nastavnički	Klasična umjetnost i barok u nastavi	Izv. prof. dr. sc. Damir Tulić	15	0	30	3	I
	Aktivnost izvan studijskog programa*					1-3	I

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: III.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US ³
Nastavnički	Metodika nastave povijesti umjetnosti	Doc. dr. sc. Barbara Španjol Pandelo	15	15	15	4	O
Nastavnički	Teorije umjetnosti 20. stoljeća	Izv. prof. dr. sc. Nataša Lah	30	0	15	3	O
Nastavnički	Ikonologija	Prof. dr. sc. Marina Vicelja Matijašić	30	0	15	3	O

¹ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

² **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

³ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obavezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

Nastavnički	Hrvatska urbana baština	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	15	0	30	3	I
Nastavnički	Problemi zaštite i očuvanja urbanističke baštine u regiji	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	15	0	30	3	I
Nastavnički	Metode interpretacije graditeljske industrijske baštine	Prof. dr. sc. Julija Lozzi Barković	15	0	30	3	I
	Aktivnost izvan studijskog programa*					1-3	I

* Do 3 ECTS boda u kategoriji izbornih kolegija (tijekom 2. i 3. semestra) student može dopuniti aktivnostima izvan studijskoga programa. Popis aktivnosti izvan studijskog programa putem kojih je moguće steći dodatne kompetencije, prijavni i obrazac izvješća o provedenoj aktivnosti dostupni su na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskoga fakulteta u Rijeci.

POPIS MODULA/PREDMETA							
Semestar: IV.							
MODUL	PREDMET	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STAT US ⁴
Nastavnički	Praktikum metodike nastave povijesti umjetnosti	Doc. dr. sc. Barbara Španjol Pandelo	0	30	15	3	0
Nastavnički	Muzeologija	Doc. dr. sc. Danko Dujmović	15	0	30	3	0
Nastavnički	Metode istraživanja i prezentacije arhitekture i urbanizma	Prof. dr. sc. Julija Lozzi Barković	30	0	15	3	0
	Diplomski rad					6	

⁴ **VAŽNO:** Upisuje se **O** ukoliko je predmet obvezan ili **I** ukoliko je predmet izborni.

Opis predmeta

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Nina Kudiš	
Naziv predmeta	Metode istraživanja i prezentacije vizualnih umjetnosti	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	Obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Obrazovanje studenata za prepoznavanje, razlikovanje i mogućnost tumačenja različitih pristupa u metodologiji znanstvenog istraživanja humanističkih znanosti te naročito u povijesti umjetnosti. Osposobljavanje studenata za razumijevanje i mogućnost poučavanja, na srednjoškolskoj razini, različitih metodoloških pristupa u humanističkim znanostima. Poučavanje studenata o načinu koncipiranja, elementima, strukturiranju argumentacije i znanstvenoj opremi znanstvenog i stručnog teksta, kataloške jedinice, natuknice u enciklopedijskom izdanju.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Poznavanje i razlikovanje različitih pristupa u metodologiji znanstvenog istraživanja humanističkih znanosti te naročito u povijesti umjetnosti – kako onih povijesnih, tako onih koji se i danas prakticiraju. Temeljito razumijevanje i mogućnost primijene različitih metodoloških pristupa, kao i različitih vrsta znanstvenih i stručnih tekstova. Posjedovanje znanja o načinu koncipiranja, elementima, strukturiranju argumentacije i znanstvenoj opremi znanstvenog i stručnog teksta, kataloške jedinice, natuknice u enciklopedijskom izdanju.

1.4. Sadržaj predmeta

Povijest znanosti: znanost do novog vijeka, novovjekovna i moderna znanost, postmoderne kritike znanosti, povratak retorike. Termin i definicija znanosti, klasifikacija znanosti, vrste znanstvene proze, retorika znanosti i akademsko pismo. Strategije i tehnike akademskog pisma: pripreme za pisanje, struktura i dijelovi, argumentacija, jezik i stil, citiranje i citati, provjera.

Metodologija pristupa umjetničkom djelu u okviru znanstvene discipline povijesti umjetnosti: strategije, faze, sustavnost.

Najvažniji metodološki pristupi:

- Poznavalaštvo, predstavnici, uloga poznavalaštva u 19. i 20. stoljeću, poznavalaštvo danas
- Formalizam: Heinrich Wölfflin i Alois Riegl
- Semiotika

Suvremena metodologija znanstvenog istraživanja u povijesti umjetnosti u praksi: paradigmatički primjeri i praksa pisanja znanstvenog rada, kataloške jedinice, natuknice u enciklopedijskom izdanju, eseja, i slično.

Oblikovanje znanstvenog teksta.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
<p>Pohađanje nastave je obavezno, a prema člancima 22., 24. i 28. PRAVILNIKA O STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM I DIPLOMSKIM STUDIJIMA FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI:</p> <p>Članak 22. U slučaju preklapanja rasporeda za dva predmeta prednost ima onaj predmet koji je student tekuće akademske godine ponovno upisao.</p> <p>Članak 24. Student koji ponovno upisuje isti predmet obavezan je ispunjavati sve utvrđene obveze iz toga predmeta u dogovoru s nastavnikom kojem je dužan javiti se tijekom prva dva tjedna nastave radi reguliranja nastavnih obveza.</p> <p>Članak 28. Rezultati vrednovanja utvrđuju se kumulativno, skalom od 0 do 100% ocjenskih bodova, pri čemu prolazna ocjena ne može biti niža od 50% ocjenskih bodova.</p> <p>Praćenje i ocjenjivanje studenata za svaki predmet provodi se tijekom nastave i na završnom ispitu kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ukupan postotak uspješnosti studenata tijekom nastave čini najmanje 50 % do najviše 70% ocjenskih bodova - Ukupan postotak uspješnosti studenata na završnom ispitu čini najviše 50 % do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Studenti koji su tijekom nastave ostvarili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Od 0 do 49,9% ocjenskih bodova – ocjenjuju se ocjenom F (neuspješan), ne mogu steći ECTS bodove i moraju ponovno upisati predmet, - 50% i više ocjenskih bodova, mogu pristupiti završnom ispitu. 							
1.8. Praćenje ¹ rada studenata							
Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
<p>Tijekom semestra studenti su dužni pristupiti kontinuiranoj provjeri znanja u vidu izlaganja dva i pisanja jednog seminarskog rada. Rad treba biti napisan na standardnom hrvatskom jeziku te predan na dan izlaganja. Pridržavanje rokova dogovorenih na početku seminara, a vezanih uz datum oba izlaganja i predaju pisanog rada je neophodno, zbog ograničenog broja nastavnih termina, odnosno tjedana nastave koji su na raspolaganju. Završnom ispitu mogu pristupiti studenti koji su održali oba izlaganja, a pisani rad je, nakon eventualnih korekcija, prihvaćen i ocijenjen.</p> <p>Završni ispit je pismeni.</p>							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> • M. Hatt, C. Klonk, Art History. A Critical Introduction to Its Methods, Manchester-New York 2006 • Dubravka Oraić Tolić, Akademsko pismo, Zagreb 2011 • S. Barnet, A Short Guide to Writing about Art, 2015 (11. izdanje) • reader za kolegij Metodologija znanstvenog istraživanja 							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> • časopisi: Arte Veneta, Arte Documento, Nuovi studi, The Art Bulletin, The Burlington Magazine, Apollo, Renaissance Quarterly, Zbornik za umjetnostno zgodovino, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, Peristil, i drugi 							

¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Dubravka Oraić Tolić, <i>Akademsko pismo</i> , Zagreb 2011	Dostupan u pdf verziji na mreži	15-20
M. Hatt, C. Klonk, <i>Art History. A Critical Introduction to Its Methods</i>	Dostupan u pdf verziji na mreži	
reader za kolegij Metodologija znanstvenog istraživanja	Scan dostupan studentima	
S. Barnett, <i>A Short Guide to Writing about Art</i> , 2015 (11. izdanje)	Scan dostupan studentima	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Evaluacija FFRI.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	
Naziv predmeta	Povijest zaštite kulturnih dobara	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Usvajanje znanja o povijesnom razvoju zaštite kulturne baštine i konzervatorske misli u Europi, svijetu i Hrvatskoj. Nacionalni primjeri tumače se u povijesnom kontekstu državnopravnih razlika koje su dovele do pojave različite konzervatorske prakse u primorskoj i kontinentalnoj Hrvatskoj. Posebna se pažnja posvećuje izrazito naprednim i vrlo značajnim a još nedovoljno poznatim povijesnim primjerima zaštite spomenika na prostoru sjevernoga Jadrana.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Stjecanje znanja o najznačajnijim konzervatorskim zahvatima, povijesnom napretku teorije konzervacije, konzervatorske misli i postupaka, postanku i razvitku konzervatorskih škola te njihovim pokretačima i predvodnicima. Kompetencija valorizacije kulturnog dobra u kontekstu konzervatorskih zahvata koji su se kroz povijest na njemu odvijali.

1.4. Sadržaj predmeta

Stari vijek, Ciceronov govor protiv Vera, Pauzanijin Vodič kroz Heladu, Plinije Stariji, Septimije Sever i Memnonovi kolosi, Plotin, papa Damas I, Majorijanov edikt.
 Srednji vijek, Teodorikova nastojanja, Justinijanov kodeks, Karlo Veliki, karolinška obnova, Otoni, zaštita Trajanovog stupa, gradski statuti, humanističko buđenje zanimanja za antiku.
 Renesansa, pape i spomenici, Della Valle i Medici, Donatello, Verrochio, Sansovino, Bandinelli, Vasari, Rossellino, Alberti, Palladio, Peruzzi.
 Reformacija, protureformacija, Tridentski koncil, švedski pravni akti o zaštiti, Maratta, Contri, Edwards, Piranesi, Winckelmann.
 Koncepti XIX. stoljeća, Canova, Valadier, Viollet-le-Duc, Ruskin, Riegl, Boito.
 Hrvatska u europskim trendovima i hrv. specifičnosti, Marulić, Papalić, salonitanske ruševine, Dioklecijanova palača, Adam i zanimanje Europe za jadranske spomenike antike, različite konzervatorske prakse u primorskim i kontinentalnim hrv. zemljama i pokušaji prevladavanja, Andrić, Sakcinski, Jackson, Hauser, Iveković, Marun, Bulić, Smirich, Kršnjavi, Schmidt, Bolle, Szabo, Karaman, Fisković.
 Sjeverni Jadran, razlozi kasnoantičkih, srednjovjekovnih i kasnijih uporaba spolia, Arena u Pulskom statutu, providur Emo, spomenici antike u doba renesanse, De Ville, putopisna zapažanja Fortisa, kolekcionar Dinaričić, Carli, prva arheološka istraživanja, tršćanski klasicistički krug i spomenici, Nobile prvi konzervator na istočnoj obali Jadrana, konzervatorski zahvati, dokumentacijska djelatnost, Sabljar na sjevernom Jadranu, Nugent, romantizam, opčinjenost skulpturom iz Mletaka i zaštita spomenika u kontekstu nacionalnih buđenja. Istraživanja kompleksa Eufrazijane, Peteani, Deperis, Millet, Frey, Cirilli, F. Forlati, Molajoli.
 Djelatnost Centralne komisije u Istri i na kvarnerskim otocima, A. Gnirs i drugi. Budinichev rad.
 Između dva svjetska rata, Szabo u Hrv. primorju, Schnaiderovo popisivanje, talijanska konzervatorska služba u

Istri, mreža i djelatnost počasnih konzervatora, Gigante, Lemessi.
 Obnova nakon ratnih stradanja, Senj, Pula, Krk, Osor, Pavan, Mirabella Roberti, Freudenreich, Perc
 Prva poratna rekognosciranja terena Fučić, Hauptmann, Stele
 Počeci sustavne zaštite nakon Drugog svjetskog rata, od zidnog slikarstva, preko prvih zaštita urbanističkih cjelina, do zaštite tradicijske arhitekture i inventarizacije pokretne baštine, Perčić, Prelogov pristup urbanističkoj zaštiti, Mohorovičićeva djelatnost, slučaj Rijeke, zaštita spomenika tijekom Domovinskog rata.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☒ terenska nastava	☒ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja, prisustvovati terenskoj nastavi i prezentirati seminarski rad. Također su dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadanu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje² rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi	0.25	Seminarski rad	0.5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0.5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Terenska nastava	0.25				

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- M. Bradanović, Tradicija, osnutak i djelovanje konzervatorske službe u Rijeci, Sv. Vid, 6, Rijeka, 2001., 127-145.
- M. Bradanović, Istra iz putnih mapa Pietra Nobilea, Koper, 2012., str. 15-27, 147-161.
- T. Marasović, Zaštita graditeljskog nasljeđa, Povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata, Split, 1983.
- M. Špikić, Konzerviranje europskih spomenika od 1800. do 1850. godine, Zagreb, 2009.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Camillo Boito, Spomenik kao knjiga, Spisi o arhitekturi, kulturi i restauriranju 1861.- 1886., (odabrao, priredio i komentirao M. Špikić), Zagreb, 2013.
- M. Dvořák, Katekizam zaštite spomenika, (priredio M. Špikić), Zagreb, 2016.
- J. Jokilehto, A History of Architectural Conservation, Butterworth-Heinemann; Oxford, 1999.
- D. Kečkemet, Vicko Andrić, arhitekt i konzervator 1793-1866, Split, 1993.
- D. Kečkemet, Robert Adam - Dioklecijanova palača i klasicizam, Split, 2003.
- B. Mader, Sfinga z Belvederja, Nadvojvoda Franz Ferdinand in spomeniško varstvo v Istri, Koper, 2000.
- Iva Perčić, Konzervatorski radovi u Istri i Hrvatskom primorju od 1949. do 1954. godine, Zbornik zaštite spomenika kulture, sv. 6/7, Beograd, 1957, str. 289-298. Ista, Konzervatorski radovi u Istri i Hrvatskom primorju od 1955. do 1958. godine, ZZSK, 10, 1959. str. 323-334. Ista, Konzervatorski radovi na spomenicima u Istri i Hrvatskom primorju od 1959. do 1961. godine, ZZSK, 13, 1962, 182-194.
- S. Piplović, Alois Hauser u Dalmaciji, Split, 2002.

² VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- T. Stahuljak, Gjuro Szabo djelo jednog života, Zagreb, 1995.
- M. Špikić (ur.), Anatomija povijesnoga spomenika, Zagreb, 2006.
- M. Špikić, Francesco Carrara, Split, 2010.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
M. Bradanović, Tradicija, osnutak i djelovanje konzervatorske službe u Rijeci, Sv. Vid, 6, Rijeka, 2001., 127-145	1	
M. Bradanović, Istra iz putnih mapa Pietra Nobilea, Koper, 2012., str. 15-27, 147-161	2	
T. Marasović, Zaštita graditeljskog nasljeđa, Povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata, Split, 1983	0	
M. Špikić, Konzerviranje europskih spomenika od 1800. do 1850. godine, Zagreb, 2009	2	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...).

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet).

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne).

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta.

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata.

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr.sc. Nataša Lah	
Naziv predmeta	Interpretativne strategije umjetnosti i kulturne paradigme	
Studijski program	Diplomski studiji povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Komparativno povezivanje kulturnih paradigmi s interpretativnim strategijama u povijesnom razvoju teorijske misli. Razumijevanje kontinuiteta i diskontinuiteta u povijesnom razvoju različitih teorija i teorijskih polazišta u okviru povijesti i teorije umjetnosti, uključujući povezanost sa srodnim disciplinama poput estetike, filozofije i povijesti kultura.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Studenti će moći definirati teorijske osnove povijesti i teorije umjetnosti primjereno razini diplomskog studija. Moći će kompetentno analizirati tekstove iz teorije umjetnosti predviđene planom i programom kolegija. Moći će primijenjivati usvojene pojmove; razumijeti, prepoznati i komparirati temeljne povijesnoumjetničke i teorijske pristupe, kao i metode pojedinih autora i škola kroz povijest. Moći će koherentno i argumentirano pisati tekstove koji uključuju primjenu znanja stečenu upoznavanjem sadržaja kolegija.

1.4. Sadržaj predmeta

Kolegij obuhvaća povijesni pregled teorije umjetnosti u okviru različitih znanstvenih i kulturoloških disciplina od kritike, preko estetike i povijesti umjetnosti do filozofije i teorije umjetnosti u rasponu od antike do 20. stoljeća. Kroz razvojni slijed teorijskih pristupa obuhvatiti će se različiti teorijski pogledi i pristupi umjetničkom stvaralaštvu, kao i najvažnije tradicionalne znanstvene i interpretacijske metode povijesnoumjetničke struke te njihovi glavni zastupnici. Kolegij je sadržajno povezan s kolegijima: Uvod u povijest i teoriju umjetnosti, Teorija umjetnosti 20. st., Kritika i medijacijai. Program kolegija je korespondentan sadržaju teorijskih kolegija na drugim studijima povijesti umjetnosti u Hrvatskoj i inozemstvu.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☒ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Prisutnost na nastavi najmanje 70%, aktivno sudjelovanje u nastavi, seminarski rad - izlaganje i pismeni rad, pismeni i usmeni ispit.

1.8. Praćenje³ rada studenata

Pohađanje	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.5	Ekperimentalni	
-----------	-----	---------------------	--	----------------	-----	----------------	--

³ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

nastave					rad	
Pismeni ispit	0.5	Usmeni ispit		Esej	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	0.5	Referat	Praktični rad	
Portfolio						

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO AKTIVNOSTI U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	10
Seminarski rad	0,5	35
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30
Pismeni ispit	0,5	25
UKUPNO	3	100

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- ppt prezentacije predavanja (elektroničkim putem dostupno svim polaznicima kolegija)
- Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (2000). Art in Theory 1648-1815. An Anthology of Changing Ideas. Oxford: Blackwell Publishers Ltd. (odabrana poglavlja)
- Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (1998.). Art in Theory 1815-1900. An Anthology of Changing Ideas. Oxford: Blackwell Publishers Ltd. (odabrana poglavlja)
- H. Osborne, Aesthetics and Art Theory, An Historical Introduction, London And Harlow 1968.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Tatarkijevič, V. (1978). Istorija šest pojmova. Beograd, Nolit.
- Venturi, L. (1945.). Storia della critica d'arte. Roma: Edizioni U. / alternativno: Venturi, L. (1963.). Istorija umetničke kritike. Beograd: Kultura.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
ppt prezentacije predavanja	Dostupno svima elektroničkim putem	
Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (2000). Art in Theory 1648-1815.	Mrežne stranice	
Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Ed.). (1998.). Art in Theory 1815-1900.	Mrežne stranice	
H. Osborne, Aesthetics and Art Theory, An Historical Introduction	Mrežne stranice	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Interakcija sa studentima, otvorenost za individualno mentorski rad
 Kontinuirano praćenje rada
 Portfolio studenta - individualno

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	
Naziv predmeta	Metodologija analize, dokumentiranja i interpretacije kulturnog dobra	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Svladavanje osnovnih tehnika analize, izrade dokumentacije i interpretacije kulturnih dobara za potrebe provođenja njihove zaštite i očuvanja. Administrativni, organizacijski i valorizacijski postupci s kulturnim dobrima zahtijevaju temeljito poznavanje njihovih fizičkih i kulturno – povijesnih svojstava. Primjena tehnika evidencije i dokumentiranja kulturnog dobra u kojima se provode slični postupci kao pri sabiranju i objedinjavanju podataka za monografsku obradu.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Osposobljenost u donošenju racionalnih i primjenjivih odluka o postupanju s kulturnim dobrom. Nadogradnja sposobnosti raščlambe kulturnoga dobra izvan okvira usvojenih u temeljnoj nastavi povijesti umjetnosti. Stjecanje sposobnosti tehničkoga opisa predmeta, njegove fizičke i kronološke kompleksnosti. Sposobnost samostalne primjene tehnika izrade dokumentacije koja služi za registraciju kulturnog dobra, konzervatorskog elaborata kao osnove za programiranje zaštitnog zahvata, inventara i kataloga kao osnove za registraciju, organizaciju izložbi i postavu zbirki.

1.4. Sadržaj predmeta

Izlaže se široka skala standardnih konzervatorskih postupaka pri izradi različitih konzervatorskih studija i elaborata. Donose se primjeri dokumentacije prema vrsti (povijesni-arhivski podaci, analitički opisi, kataloški opisi, kataloška jedinica, fotografije, grafička dokumentacija, specijalna dokumentacija, uzorci) i namjeni (osnovna evidencija, inventar, dokumentacija koja prethodi zahvatu, dokumentacija koja prati zahvat, završni izvještaj, konzervatorska podloga za urbanističko planiranje, konzervatorski projekt, izložbeni projekt). Koristi se mogućnost analize i diskusije na konkretnim konzervatorskim i konzervatorsko-restauratorskim zahvatima na području sjevernoga Jadrana, koji su dostupni za rad na terenu. Dio primjera odabranih za analizu i diskusiju potječe iz prakse voditelja kolegija, jer je za druge realizacije teško pribaviti cjelovitu dokumentaciju. Odabrani su primjeri kulturnih dobara različitih dimenzija, materijala i stupnja ugroženosti. Provodi se edukacija utvrđivanja povijesnih slojeva i faza. Tumače se nedestruktivne i destruktivne metode (sondiranje), fizičke i kemijske analize prikupljanja podataka.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja, prisustvovati terenskoj nastavi i prezentirati seminarski rad. Također su

dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadanu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje⁴ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi	0.25	Seminarski rad	0.5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0.5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Terenska nastava	0.25				

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- G. Nikšić, Materijali i tehnike - Konzervacija nepokretnih kulturnih dobara, Split, 2010., skripta dostupna svim studentima
- T. Marasović, Aktivni pristup graditeljskom nasljeđu, Split, 1985.
- I. Maroević, Sadašnjost baštine, Zagreb 1986
- V. Marković, M. Prelog et. al., Zlatno doba Dubrovnika XV. i XVI. stoljeće, Zagreb, 1987.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- M. Bradanović, Analiza i dokumentiranje kulturnih dobara - zbirka tekstova, Rijeka, 2010., (skripta).
- B. M. Feilden, Conservation of Historic Buildings, London, 1982.
- N. Jakšić, R. Tomić, Umjetnička baština Zadarske nadbiskupije – zlatarstvo, Zadar, 2004.
- K. Majer, P. Puhmajer, Palača šećerane u Rijeci, Rijeka 2008.
- D. Marasović, Povijesna jezgra Splita (Studije-programi-realizacije), Split, 2009.
- D. Miletić, M. Valjato-Fabris, Kapela sv. Filipa i Jakova na Medvedgradu, Zagreb, 1987.
- G. Perusini, Il restauro dei dipinti e delle sculture lignee, storia, teorie e tecniche, Udine, 1985. ili 1994. (dostupno i kao skripta u prijevodu R. Oštrića)
- Povelja konzervacije i restauracije umjetničkih i kulturnih spomenika, Pogledi, 3-4, 18, Split, 1988., 753-782.
- P. Vežić, Sveti Donat – Rotonda Sv. Trojstva u Zadru, Split, 2002.
- D. Vokić (priredio), Smjernice konzervatorsko-restauratorskog rada, Zagreb, 2007.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
G. Nikšić, Materijali i tehnike - Konzervacija nepokretnih kulturnih dobara, Split, 2010., skripta	dostupno svim studentima	15
T. Marasović, Aktivni pristup graditeljskom nasljeđu, Split, 1985	0	
I. Maroević, Sadašnjost baštine, Zagreb 1986	0	
V. Marković, M. Prelog et. al., Zlatno doba Dubrovnika XV. i XVI. stoljeće, Zagreb, 1987.	1	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...).

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija

⁴ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet).

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne).

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta.

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata; Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Barbara Španjol Pandelo	
Naziv predmeta	Metodika nastave povijesti umjetnosti	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	4
	Broj sati (P+V+S)	15+15+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznavanje različitih metodoloških pristupa analizi predmeta likovne umjetnosti s ciljem razvijanja kreativnog pristupa u nastavi likovne umjetnosti. Razumijevanje relevantne metodičke građe. Razumijevanje i poznavanje vizualnih procesa te osnovnih elemenata vizualnog jezika, likovnih počela te univerzalnih načela. Razvijanje sposobnosti stručnog izražavanja u pisanom i govornom obliku.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Studenti će identificirati znanja koja će im omogućiti interpretaciju i prezentaciju predmeta likovnih umjetnosti. Primijenit će vještine potrebne za kreativan pristup srednjoškolskoj nastavi likovne umjetnosti. Studenti će analizirati i prezentirati povijesnoumjetničku građu metodama i načinima rada primjerenim za srednjoškolsko obrazovanje.

1.4. Sadržaj predmeta

Upoznavanje s vizualnim procesima gledanja, viđenja i sagledavanja. Pozornost se posvećuje i osnovnim elementima vizualnog jezika (linija, ploha, boja, površina), likovnim počelima (linija, točka, boja, vizualno-taktilni pojmovi) te univerzalnim načelima (simetrije, omjeri i razmjeri). Izvođenje metodičko-didaktičkih vježbi uz odabrane nastavne cjeline, ujedno vježba za samostalno izvođenje nastave.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☒ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati predavanjima, seminarima i vježbama, te aktivno sudjelovati u rješavanju zadanog problema unutar radne grupe.

1.8. Praćenje⁵ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	0.5

⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Portfolio	0.5					
<p>1.9. <i>Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu</i></p>						
<p>Aktivno pohađanje nastave vrednovati će se dosljedno tijekom cijelog semestra praćenjem dolazaka i aktivnosti unutar nastavnog procesa; stručan, kreativan i samostalan pristup izradi i prezentaciji seminarskog rada te metodičkim vježbama na zadane teme; na kraju semestra studenti su dužni na uvid dati vlastiti portofolio koji treba sadržavati materijale i vježbe prikupljene tijekom semestra.</p>						
<p>1.10. <i>Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i></p>						
<ul style="list-style-type: none"> • Damjanov, J. Vizualni jezik i likovna umjetnost, Zagreb: Školska knjiga, 1991. • Damjanov, J. Umjetnost Avantura – bilježnica, Zagreb: Hermes izdavaštvo, 1998. • Damjanov, J. Pogled i slika, Zagreb: Hermes izdavaštvo, 1996. • Metodičke sintagme i paradigme: http://195.29.243.219/avangarda-msp/ , internetska stranica s metodičkim vježbama • Važeći udžbenici za srednju školu iz predmeta likovna umjetnost autora Radovana Ivančevića: Likovni govor, Stilovi, razdoblja, život I, Stilovi, razdoblja, život II, Stilovi, razdoblja, život III, Profil Zagreb. 						
<p>1.11. <i>Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)</i></p>						
<ul style="list-style-type: none"> • Vizualna kultura i likovno obrazovanje, Ivančević, R., Turković, V. (ur.), Zagreb: Hrvatsko vijeće InSEA, 2001. (odabrana poglavlja) • Panofsky, E., Meaning in the Visual arts, London: Penguin Books, 1995. • Arnheim, R. Umetnost i vizualno opažanje, Beograd: Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1987. • Buhl, M. (2005). Visual culture as a strategic approach to art education in education. Internationa journal of education through art 1 (2) 103-114. Bristol: UK:Intellect. Dostupno na URL: http://www.academia.edu/637175/Visual_culture_as_a_strategy_of_reflection_in_education 						
<p>1.12. <i>Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i></p>						
		<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>		
		Damjanov, J. <i>Vizualni jezik i likovna umjetnost</i>	5	15		
		Damjanov, J. <i>Umjetnost Avantura – bilježnica</i>	0			
		Damjanov, J. <i>Pogled i slika</i>	0			
<p>1.13. <i>Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i></p>						
<p>Interakcija sa studentima. Studentska evaluacija.</p>						

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Nataša Lah	
Naziv predmeta	Teorije umjetnosti 20. stoljeća	
Studijski program	Diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	Obvezni	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Komparativno razumijevanje teorija umjetnosti i njoj srodnih teorija estetike, i filozofije umjetnosti u odnosu na povijest umjetnosti. Stjecanje preglednog uvida u razdoblje europske povijesti teorijske misli 20. stoljeća kroz rad Bečke škole povijesti umjetnosti, teoriju avangardi, vizualni formalizam modernističkog pristupa Clementa Greenberga, kritičku teoriju frankfurtskog kruga, teoriju postmodernizma i socijalno kulturološke okvire discipline. Razvijanje sposobnosti prenošenja stečenih znanja u govornom i pisanom obliku.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Razumijevanje teorije umjetnosti 20.st. primjereno razini diplomskog studija. Stjecanje kompetencija u analizi tekstova iz teorije umjetnosti. Stjecanje analitičkih vještina u obradi teorijskih tekstova i stjecanje sposobnost formuliranja koherentnih i uvjerljivih tekstova koji se bave sadržajem kolegija.

1.4. Sadržaj predmeta

Sloma standardiziranih normativa, protokola i procedura u europskoj umjetnosti. Problematiziranje zadane objektivnosti i uvod u novu povijest umjetnosti. Položaj recipijenta u vrijednosnim sustavima. Novi koncepti, metode, paradigme i diskursi. Bečka škola PU. Kontradikcije modernizma. Modernizam, subjektivnost i formalizam. Kritički modernizam. Umjetnost (kao) teorija. Strukturalizam i poststrukturalizam. Feminizam. Postmoderna i kritika postmoderne. Nova kritička teorija. Nova povijest umjetnosti. Vizualna kultura i vizualne studije.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☒ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Prisutnost na nastavi najmanje 70%, aktivno sudjelovanje u nastavi, seminarski rad - izlaganje i pismeni rad, pismeni i usmeni ispit.

1.8. Praćenje⁶ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.5	Ekperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.5	Usmeni ispit	0.5	Esej		Istraživanje	

⁶ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO AKTIVNOSTI U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	10
Seminarski rad	0,5	35
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	30
Pismeni ispit	0,5	25
UKUPNO	3	100

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Šuvaković, M. (2005). Pojmovnik suvremene umjetnosti. Zagreb, Ghent: Horetzky, Vlees & Beton. (odabrana poglavlja)
- Thompson, J. M. (Ed.). (1999). Twentieth Century Theories of Art. Ottawa: Carleton University Press Inc. (odabrana poglavlja)
- Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Eds.). (2003). Art in Theory 1900-2000. Oxford: Blackwell. (odabrana poglavlja)
- ppt predavanja

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Groys, B. (2006). Učiniti stvari vidljivima. Strategije suvremene umjetnosti (Nada Beroš ed.). Zagreb: MSU, biblioteka Refleksije
- Miščević, N., & Zinaić, M. (Eds.). (1982). Plastički znak. Rijeka: ICR.
- Knežević, S. (Ed.). (1999). Bečka škola povijesti umjetnosti. Zagreb: Barbat.
- Kolečnik, L. (Ed.). (2005). Umjetničko djelo kao društvena činjenica. Perspektive kritičke povijesti umjetnosti. Zagreb: IPU.
- Michaud, Y. (2004). Umjetnost u plinovitom stanju. Esej o trijumfu estetike. Zagreb: Naklada Ljevak.
- Struken, M., & Cartwright, L. (2001). Practices of Looking. New York: Oxford University Press
- Kolečnik, L. (Ed.). (1999). Feministička likovna kritika i teorija likovnih umjetnosti. Zagreb: Centar za ženske studije.
- Danto, A. C. (1997.). Preobražaj svakidašnjeg. Filozofija umjetnosti. Zagreb: Kruzak.
- Carroll, N. (1995). Danto, Style, and Intention. The Journal of Aesthetic and Art Criticism, 53 (3).
- Baudrillard, J. (2001.). Simulakrumi i simulacija. Karlovac: Naklada DAGGK, Biblioteka Psefizma.
- Barasch, M. (1998). Modern Theories of Art. New York, London: New York U.P.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
ppt predavanja	Elektronički - svima	
Šuvaković, M. (2005). Pojmovnik suvremene umjetnosti	Mreža - svima	
Thompson, J. M. (Ed.). (1999). Twentieth Century Theories of Art	Mreža - svima	
Harrison, C., Wood, P., & Gaiger, J. (Eds.). (2003). Art in Theory 1900-2000.	Mreža - svima	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Kontinuirano praćenje rada
Portfolio studenta - individualno

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr.sc. Marina Vicelja-Matijašić	
Naziv predmeta	Ikonologija	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30+ 0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Prikazati povijest razvoja ikonološke discipline i njezino mjesto u recentnoj humanističkoj misli. Usvojiti ikonološke metode i terminologiju. Odrediti mehanizme i tipologiju odnosa riječi i slike kroz povijest. Utvrditi genezu, vrijednost i promjene sadržaja i tema kroz prostor i vrijeme.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Razumijevanje nastanka i razvoja određenog sadržaja/teme u vremenu i prostoru, njezina širenja te ishodišta i utjecaja. Mogućnost čitanja i analize određenog likovnog djela. Mogućnost sudjelovanja u diskusiji i jasnog i argumentiranog obrazloženja teze ili stava. Poznavanje recentne literature i recentnih rezultata istraživanja i doprinosa u disciplini. Razvijena sposobnost samostalnog istraživanja i obrane određene teze u pisanom i usmenom obliku.

1.4. Sadržaj predmeta

Ikonologija – povijesni pregled; odnos pojmova ikonologija-ikonografija; ikonologija danas
Razvoj ikonološke misli: Warburg, Panofsky, Warburgova škola (biblioteka), Američka škola, kritike ikonologije, Warburgov krug, Francuska škola, suvremene perspektive
Ikonološke metode – interpretacija «slike» s obzirom na ikonografski kontekst, nastanak, kontinuitet i recepciju; način čitanja i recepcije «slike»; promjena načina prikazivanja sadržaja u povijesti umjetnosti
«Slika» kao povijesni dokument
«Slika» kao komentar
Riječ i slika – mehanizmi i tipologija
Case study – interpretacija određenog sadržaja-teme
Primjeri ikonološke interpretacije umjetničkih djela iz različitih perioda – vježba „čitanja slike“ u nastavi likovne umjetnosti

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Pohađanje je nastave obavezno; na nastavi se od studenata očekuje aktivno sudjelovanje; za nastavnu jedinicu postoje pripreme; aktivnost se na nastavi evaluira.

1.8. Praćenje⁷ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje i vrednovanje studenata se vrši redovitim praćenjem njihova rada, bodovanjem aktivnosti na nastavi, ocjenom seminarskoga rada koji se sastoji u samostalnome istraživanju i prezentaciji, pismenim ispitom u formi eseja i završnim usmenim ispitom.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Vicelja-Matijašić M., Uvod u ikonologiju (udžbenik), Filozofski fakultet, Rijeka, 2015.
- Panofsky, E. Ikonološke studije. Beograd 1975. (poglavlja: Uvod, Slijepi kupidon i Neoplatonistički pokret i Michelangelo)
- Damjanov J., Pogled i slika, Zagreb, 1996.
- Damjanov J., Vizualni jezik i likovna umjetnost, Zagreb, 1991.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Vicelja-Matijašić M., Ikonologija. Rijeka, 2014.
- Mitchell, W.J.T. Iconology: Image, Text, Ideology. Chicago, 1986.
- Holly, M.A. Panofsky and the Foundation of Art History. Ithaca, NY, 1984.
- Image and Beliefs. Princeton, 1999.
- Hall, J. Rječnik tema i simbola u umjetnosti. Zagreb, 1991.
- Gombrich, E.H. The Sense of Order: A Study of Psychology of Decorative Art. Ithaca, 1984.
- Schapiro, M. Words and Pictures. Hag, 1973.
- Panofsky, E. Meaning in the Visual Arts. Chicago, 1998.
- Miles, M. Image as Insight. Visual Understanding in Western Christianity and Secular Culture. Boston 1985.
- Warburg, A. Ritual zmije. Zagreb, 1996.
- Sindig – Larsen, S. Iconography and Ritual. A Study of Analytical Perspectives. Oslo 1999.
- Van Straten, R. Uvod u ikonografiju. Zagreb, 2001.
- Ideal, forma, simbol. Zagreb, 1995., Biblioteka Instituta PU (poglavlje: A.M.Warburg: Talijanska umjetnost i internacionalna astrologija u palači Schifanoja u Ferrari)
- Warburg, A. Ritual zmije. Zagreb, 1996., Biblioteka Instituta PU, (W.S. Heckscher, Geneza ikonologije)

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
M. Vicelja-Matijašić, Uvod u ikonologiju (udžbenik)	e-izdanje	10
Damjanov J., Pogled i slika, Zagreb, 1996.	1	
Damjanov J., Vizualni jezik i likovna umjetnost, Zagreb, 1991.	1	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...).

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet).

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne,

⁷ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

individualne).

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta.

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata.

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Barbara Španjol-Pandelo	
Naziv predmeta	Praktikum metodike nastave povijesti umjetnosti	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	0+30+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Osposobljavanje studenata za razumijevanje, praćenje i vrednovanje metodičke teorije i prakse u kontekstu srednjoškolske nastave. Osposobljavanje studenata za profesionalnu, kreativnu, etičnu i estetsku djelatnost profesora povijesti umjetnosti/likovnih umjetnosti u srednjim školama.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Studenti će relevantan nastavni plan i program, predmetni kurikulum, priručnike i udžbenike. Primijenit će osnovne metode potrebne za pripremu i artikulaciju nastavnog sata. Studenti će samostalno osmisлити i izvesti nastavni sat temeljen na pisanoj metodičko-didaktičkoj pripremi.

1.4. Sadržaj predmeta

Upoznavanje s aktualnim nastavnim planom i programom, predmetnim kurikulumom, priručnicima, udžbenicima te s ostalom metodičkom građom. Posebna pažnja posvećuje se pripremi i artikulaciji nastavnog sata, oblikovanju pisane metodičko-didaktičke pripreme, s metodološki osmišljenim vježbama i suvremenim, kreativnim pristupom nastavi. Simulacija nastavnog sata na odabranu temu, analiza, probno i nastupno predavanje u srednjoj školi - gimnaziji. Studentska praksa uključuje mentorstvo, hospitacije i aktivno praćenje nastavnog procesa.

1.5. Vrste izvođenja nastave

☐ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☒ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati te aktivno sudjelovati na seminarima i vježbama. Studenti putem hospitacija prate nastavni proces u srednjoj školi na predmetu likovna umjetnost. Samostalno pristupaju izradi simuliranog, probnog i ocjenskog nastavnog sata na zadanu temu u konzultaciji s predmetnim nastavnikom, odnosno s nastavnikom - mentorom u okviru zadanog plana i programa predmeta likovna umjetnost u gimnaziji.

1.8. Praćenje⁸ rada studenata

Pohađanje	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Ekperimentalni	
-----------	-----	---------------------	--	----------------	--	----------------	--

⁸ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

nastave						rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0.5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	0.5
Portfolio	0.5						

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Redovito pohađanje nastave i vježbi; kreativan i samostalan pristup izradi i izvođenju simuliranog nastavnog sata te probnog i ocjenskog sata; u praktičnom radu vrednovat će se i pisana metodičko-didaktička priprema za odabranu nastavnu cjelinu; na kraju semestra studenti su dužni na uvid dati vlastiti portofolio koji treba sadržavati materijale i vježbe prikupljene tijekom semestra. Završni ispit (usmeni) je ocjensko predavanje u srednjoj školi.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Važeći udžbenici za srednju školu iz predmeta likovna umjetnost autora Radovana Ivančevića: Likovni govor, Stilovi, razdoblja, život I, Stilovi, razdoblja, život II, Stilovi, razdoblja, život III, Profil Zagreb.
- Odobreni nastavni plan i program za srednjoškolski predmet Likovna umjetnost propisan od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

Relevantna literatura kolegija Metodika nastave povijesti umjetnosti.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Radovan Ivančević: <i>Likovni govor</i>	7	15
Radovan Ivančević: <i>Stilovi, razdoblja, život I</i>	1	15
Radovan Ivančević: <i>Stilovi, razdoblja, život II</i>	0	15
Radovan Ivančević: <i>Stilovi, razdoblja, život III</i>	0	15

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Interakcija sa studentima. Studentska evaluacija.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Danko Dujmović	
Naziv predmeta	Muzeologija	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Kolegij će studentima omogućiti upoznavanje sa širom muzeološkom perspektivom, u vidu osvještavanja novih tendencija unutar discipline, usvajajući time nove metode očuvanja, istraživanja i prezentacije baštine, kao i korištenja iste u vidu općedruštvenog razvoja i procesa edukacije. Muzeologija, u širem smislu, omogućuje shvaćanje sadržaja, značenja i mogućih varijabilnosti muzealija, kao nositelja informacije iz prošle realnosti. Također, pažnja će se usmjeriti na osvještavanje iznimno bitne edukativne uloge baštinskih institucija, posebice muzeja; pripremiti ih za vrednovanje stalnih postava muzeja kao i ostalih vrsta izložbi na osnovnoj razini. Time se stvaraju osnovni preduvjeti za odabir i korištenje sadržaja u okvirima baštinskih institucija kao dodatnih nastavnih sadržaja.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Studenti će nakon položenog kolegija razlikovati i prepoznavati svrhu i djelatnost muzejskih, galerijskih, i ostalih baštinskih institucija te koristiti sadržaje dostupne u okvirima istih. Moći će objasniti ulogu i važnost procesa uočavanja, prepoznavanja, očuvanja, prezentacije predmeta i sklopova baštine kao značajnog dijela kulturnog identiteta ljudskog društva i zajednice. Moći će nabrojati i primjenjivati načine interpretacije prezentirane baštine (muzeji, *in situ*) te izraditi pripremu izvanučioničke terenske nastave.

1.4. Sadržaj predmeta

Povijesti i tipologiji ustanova koje se bave istraživanjem, čuvanjem i zaštitom kulturnih dobara, kako u svijetu tako i u Hrvatskoj s naglaskom na muzeje; muzejska funkcija komunikacije kroz povijest, s naglaskom na važnost baštinskih institucija, posebice muzeja, u edukativnim procesima; pregled današnje muzeološke prakse s naglaskom na prepoznavanju i ulozi različitih vidova kulturne baštine u edukaciji zajednice, u okviru institucija i van njih; postupci pri interpretaciji prezentirane baštine (muzeji, *in situ*) i korištenje istog u edukativnom procesu .

1.5. Vrste izvođenja nastave

- predavanja
- seminari i radionice
- vježbe
- obrazovanje na daljinu
- terenska nastava

- samostalni zadaci
- multimedija i mreža
- laboratorij
- mentorski rad
- ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Redovitost u pohađanju nastave, aktivnost u nastavi, seminarski rad, referat, pismeni ispit.

1.8. Praćenje⁹ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.75	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.75	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Segmenti kolegija (pohađanje, aktivnost) vrednovati će se dosljedno tijekom cijelog semestra praćenjem dolazaka i aktivnosti unutar nastavnog procesa. Seminarski rad ocjenjivati će se prema uspostavljenim parametrima o kojima će student biti obaviješten na početku semestra. Isto vrijedi i za referat kojim će konkretni seminarski rad biti predstavljen. Kao krajnja provjera usvojenog znanja kolegija biti će proveden pismeni ispit na kojem student treba zadovoljiti minimalno 50% ukupnih bodova za prolaz.

Kolegij zahtijeva redovito pohađanje nastave i aktivno sudjelovanje, jer predviđena znanja koja se trebaju usvojiti ovise uglavnom o ovom segmentu. Stoga se očekuje apsolutna redovitost pohađanja.

Student je u okviru programa dužan izraditi seminarski rad i prezentirati ga kolegama u terminu dogovorenom na početku semestra. Ukoliko se student ne pridržava rokova, to utječe na pojedinačnu ocjenu koja se studentu daje za svaki rad, a zbir svih ocjena utječe na konačnu ocijenu. Ukoliko student ima nekih nepredviđenih situacija koje direktno utječu na poštivanje roka dužan je to na vrijeme i prije roka javiti nastavniku s kojim mora dogovoriti alternativni rok.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Maroević, I. Uvod u muzeologiju, Radovi zavoda za informacijske studije, Zagreb, 1993.
- Šola, T. Eseji o muzejima i njihovoj teoriji - prema kibernetičkom muzeju. Zagreb. Hrvatski nacionalni komitet ICOM-a, 2003.
- Gob, André – Drouguet, Noémie. Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice. Zagreb: Antibarabrus, 2007.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Šola, T. Marketing u muzejima, ili o vrlini i kako je obznaniiti. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2001.
- Časopisi Informatica Museologica (ovisno o temi i konkretnim seminarskim radovima studenata) <http://www.mdc.hr/hr/mdc/publikacije/informatica-museologica/stari-brojevi/>
- Zbornici radova sa Skupa muzejskih pedagoga Hrvatske 2-7 (2004-2015., izdavač HMD, Zagreb) – ovisno o temi i konkretnim seminarskim radovima studenata
- Udžbenici za predmet likovna umjetnost u srednjim školama: Radovan Ivančević, Stilovi, razdoblja, život 1-3 (Profil, Zagreb), Damjanov, J., Vizualni jezik i likovna umjetnost. Zagreb: Školska knjiga, 1991.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Maroević, I. Uvod u muzeologiju	2	15
Šola, T. Eseji o muzejima i njihovoj teoriji - prema kibernetičkom muzeju	5	15
Gob, André – Drouguet, Noémie. Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice. Zagreb: Antibarabrus, 2007.	2	15

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Rasprave. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom cijelog semestra. Praćenje napredovanja svakog studenta zasebno. Anonimna anketa na kraju semestra koja se provodi na razini Fakulteta.

⁹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Julija Lozzi Barković	
Naziv predmeta	Metode istraživanja i prezentacije arhitekture i urbanizma	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	obvezatan	
Godina	2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	30+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Ciljevi predmeta su:

- upoznati studente s nastavnim predmetom na osnovnoj i srednjoškolskoj razini te metodičkim disciplinama za učinkovito poučavanje građe iz sadržaja kolegija.
- osposobiti studente kako planirati nastavne i izvannastavne aktivnosti i zadatke, a sve s ciljem usvajanja temeljnih znanja iz sadržaja kolegija te razvijanja svijesti o značaju arhitektonske i urbanističke baštine kod učenika, što bi općenito trebalo doprinijeti obrazovnom i nastavnom procesu u širem smislu.
- motivirati studente za stjecanje temeljnih informatičkih znanja o postupku usvajanja načina prikupljanja podataka, dokumentiranja i prezentacije građe iz sadržaja kolegija, što bi također trebalo biti korisno polaznicima kolegija u kasnijem nastavnom procesu.
- senzibilizirati studente za implementiranje znanja o arhitektonskoj i urbanističkoj baštini na metode njezinog istraživanja i prezentacije, što bi općenito trebalo doprinijeti spoznaji o istraživačkoj metodologiji i prezentaciji građe i u okviru drugih nastavnih područja.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Opće znanje iz povijesti umjetnosti, arhitekture i urbanizma, posebno iz razdoblja 19. i 20. stoljeća.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Student će biti u stanju:

- suvereno se koristiti usvojenim metodama istraživanja i prezentacije građe iz sadržaja kolegija, posebno radi senzibiliziranja djece i mladih vezano uz razvijanje svijesti o važnost arhitektonske i urbanističke baštine na lokalnom i nacionalnom planu.
- primijeniti stečeno znanja iz sadržaja kolegija u nastavnom procesu i u nastavnim programima na osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj razini.
- uvesti nove ideje, pojmove i terminologiju iz sadržaja kolegija u nastavni proces u skladu s uzrastom i sposobnostima učenika.
- uspostaviti svrhovito okruženje za prepoznavanje prilika ne samo za školsko (nastavno) već i za izvanškolsko usvajanje znanja i valorizaciju građe iz sadržaja kolegija, a sve s ciljem razvijanja potencijala učenika u širem smislu.
- raditi u timu te prepoznati pozitivne strane suradnje s kolegama, što je također jedan od zahtjeva suvremenoga nastavnog procesa.
- kreativno i konstruktivno pristupiti unapređenju i inovacijama u nastavnom procesu te biti spreman prilagoditi vlastiti rad potrebnim promjenama u nastavnom procesu na temelju stečenog znanja o metodama istraživanja i prezentacije građe iz sadržaja kolegija.
- stvoriti uvjete za razvijanje učeničkih potencijala na svim razinama na temelju stečenoga specifičnog znanja iz sadržaja kolegija.

1.4. Sadržaj predmeta

Kolegij Metode istraživanja i prezentacije arhitekture i urbanizma sadržajno se prvenstveno referira na

arhitekturu i urbanizam Rijeke 19. i prve polovice 20. stoljeća kao važnoga dijela nacionalne i europske graditeljske baštine modernog doba. Zbog kontinuiranih dodira srednjoeuropske i mediteranske tradicije toj baštini pripada posebno mjesto unutar korpusa hrvatske i europske umjetnosti, budući da je recepcija utjecaja koji su dolazili iz srednjoeuropskih umjetničkih središta (Beča, Budimpešte), odnosno zapadnoeuropskih (Italije), te njihovo miješanje s lokanim iskustvima arhitektonskog i prostornog oblikovanja rezultirala osobitim vrijednostima koje podjednako pripadaju nacionalnom i europskom umjetničkom nasljeđu. Graditeljska i urbanistička baština Rijeke 19. i prve polovice 20. stoljeća u povijesno-arhitektonskom smislu u okviru kolegija postavlja se u širi kontekst, a njezinom interpretacijom i prezentacijom valoriziraju se i afirmiraju njezine ambijentalne specifičnosti, no kolegij se prvenstveno temelji na prezentaciji metoda istraživanja te građe, što ima za cilj osposobljavanje studenata za njihovu kasniju primjenu u nastavnom procesu. Na temelju navedenih spoznaja polaznici kolegija će u svojem budućem nastavnom radu biti u mogućnosti educirati učenike o temeljnim metodama istraživačkog rada na području arhitektonskog i urbanističkog nasljeđa, s posebnim ostvrtom na lokalnom doprinosu. Učenici će na taj način biti osposobljeni za samostalan rad i istraživanje ne samo na tom specifičnom području, već i općenito, a usvanje znanja iz područja istraživačke metodologije bit će, dakako, korisno u razvijanju i svih drugih učeničkih potencijala u kontekstu odgojno-obrazovnog procesa.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati na minimalno 70% nastave. Studenti koji imaju koliziju s kolegijima drugih studijskih grupa moraju prisustvovati na minimalno 50% nastave. Osim redovitog prisustvovanja i aktivnog sudjelovanja u nastavi, studenti su obavezni napisati i prezentirati seminarske radove i samostalne zadatke na zadane teme, pristupiti kolokvijima te pismenom i usmenom završnom ispitu.

1.8. Praćenje¹⁰ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.75	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.75	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba ukupno skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu. Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena uspjeha.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Russell Hitchcock, H., Architecture: Nineteenth and Twentieth Centuries, London, 1990.
- Matejčić, R, Kako čitati grad, ICR, Rijeka, 1993.
- Arhitektura historicizma u Rijeci, MMSU, Rijeka, 2001.
- Arhitektura secesije u Rijeci, Rijeka, MMSU, 1997.
- Moderna arhitektura Rijeke, Rijeka, MMSU, 1996.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Eisenman, S. F. i Croe, T., Nineteenth Century Art, A Critical History, London, 2002.
- Frampton, K., Kritička povijest (moderna arhitektura), Zagreb, 1992.
- Radović-Mahečić, D., Moderna arhitektura u Hrvatskoj 30-tih godina, Zagreb, 2007.

¹⁰ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Benevolo, L., Storia dell'architettura moderna II, Bari, 1960.
- Curtis, W. J. R. , Modern Architecture since 1900, Oxford, UK, 1982.
- Jenks, C., Moderni pokreti u arhitekturi, Beograd, 1988.
- Muller, W. G., Vogel: Atlas arhitekture 1, Zagreb 1999.
- Muller, W. G., Vogel: Atlas arhitekture 2, Zagreb 1999.
- Summerson, J., Klasični jezik arhitekture, Zagreb 1998.
- Damjanov, J., Vizualni jezik i likovna umjetnost, Zagreb, 1991.
- Damjanov, J., Pogled i slika, Zagreb, 1996.

1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Russell Hitchcock, H., Architecture: Nineteenth and Twentieth Centuries, London ,1990.	2	15
Matejčić, R, Kako čitati grad, ICR, Rijeka ,1993.	2	15
Arhitektura historicizma u Rijeci, MMSU, Rijeka, 2001.	2	15
Arhitektura secesije u Rijeci, Rijeka, MMSU, 1997.	2	15
Moderna arhitektura Rijeke, Rijeka, MMSU,1996.	2	15

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Praćenje kvalitete i uspješnosti provodit će se kroz ankete i razgovore nakon završetka predavanja.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Marina Vicelja-Matijašić	
Naziv predmeta	Umjetnost Bizanta i Islama u nastavi likovne umjetnosti	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2. godina	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

- upoznavanje s povijesnim razvojem umjetnosti Bizanta i Islama; razumijevanje odnosa „zapadne“ i „istočne“ kršćanske umjetnosti;
- prepoznavanje i usvajanje temeljnih formalnih i ikonografskih faktora bizantske i islamske umjetnosti
- kritički osvrt i rasprave na pojedine teme
- usvajanje različitih strategija i načina poučavanja sukladno temi i sadržaju koji se obrađuje
- usvajanje potrebe terenskoga rada i učenja na terenu
- svladavanje planiranja nastavnih jedinica (s obzirom na temu), planiranje zadataka i njihova raspodjela, motivacija i evaluacija učenika

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Stvoriti temeljne pretpostavke za pravilno razumijevanje osnovnih smjernica u poučavanju Umjetnosti Bizanta – izbor glavnih tema i sadržaja, načina poučavanja, pogotovo s obzirom na povijesni kontekst. Moći prepoznati i primijeniti nove tehnologije i suvremene načine poučavanja ove teme u nastavi – ponajprije u načinu korištenja vizualnoga materijala. Mogućnost provođenja formalne i ikonografske analize izabranih djela s učenicima.

1.4. Sadržaj predmeta

- povijesni okvir nastanka bizantske umjetnosti – osnovne odrednice i različiti pristupi u definiranju – način poučavanja kompleksnih povijesnih elemenata, izbor ključnih povijesnih cjelina
- tri faze razvoja Bizantske umjetnosti – osnovne formalne odrednice kroz analizu i tumačenje umjetničkih djela – naglasak na gledanju, prepoznavanju i usporedbi, vladanje vokabularom i terminologijom, usvajanje dobre prakse i suvremenih načina poučavanja
- ikonografija Bizantske umjetnosti – analize izabranih djela, povijesno-umjetnički kontekst te naglasak na interdisciplinarnosti i povezivanju likovnih umjetnosti s drugim faktorima koji su je uvjetovali ili formirali; naglasak na učenju o povezivanju usvojenih sadržaja i kritičkom mišljenju
- pogled s Istoka i sa Zapada – naglasak na nacionalnom i regionalnom korpusu – terenski rad; poznavanje svojega kraja, značaj umjetničke baštine

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Pohađanje je nastave obavezno; na nastavi se od studenata očekuje aktivno sudjelovanje; za nastavnu jedinicu postoje pripreme; aktivnost se na nastavi evaluira.

1.8. Praćenje¹¹ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	1	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje i vrednovanje studenata se vrši redovitim praćenjem njihova rada, bodovanjem aktivnosti na nastavi, ocjenom seminarskoga rada koji se sastoji u samostalnome istraživanju i prezentaciji, pismenim ispitom u formi eseja i završnim usmenim ispitom.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Ivančević R., Stilovi, razdoblja, život 1, Zagreb, 2009.
- Vicelja-Matijašić M., Istra i Bizant, Rijeka, 2008.
- Cormac R., Byzantine Art, Oxford 2000,
- Reader

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Krautheimer R., (Curcic S). Early Christian and Byzantine Architecture. Yale UP, 1992.
- Grabar A., Umetnost Bizanta. Novi Sad, 1986.
- Rice D.T., The Art of Byzantine Era. New York, 1994.
- Rodney L., Byzantine Art and Architecture (An Introduction). Cambridge, 1996.
- Izbor članaka

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Vicelja-Matijašić M., Istra i Bizant	5	15
Ivančević R., Stilovi, razdoblja, život 1	2	15
Cormac R., Byzantine Art	1	15

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...).

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet).

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne).

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta.

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata.

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

¹¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	prof. dr. sc. Nina Kudiš	
Naziv predmeta	Tema venecijanske oltarne pale u nastavi	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički smjer	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2. godina	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznavanje studenata s poviješću i razvojem oltarnih pala na Apeninskom poluotoku te s kontekstom nastanka i razvoja te paradigmatiskim primjerima renesansnih oltarnih pala u Veneciji i na području Serenissime, što uključuje Istru, kvarnerske otoke i Dalmaciju. Upoznavanje studenata sa strukturom znanstvenog članka, uvećanje sposobnosti pismenog izražavanja, točnije sposobnosti opisa i analize artefakata te sposobnosti sačinjavanja koherentnih i uvjerljivih tekstova iz područja povijesti umjetnosti (uže područje: renesansna umjetnost u Veneciji). Upoznavanje s najznačajnijim primjerima venecijanskih oltarnih pala 17. i 18. stoljeća. Uz bavljenje stručnim aspektima teme oltarnih pala cilj je da studenti usvoje različite strategije i načine poučavanja sukladno temi i sadržaju koji se obrađuje. Dodatni ciljevi su i svladavanje planiranja nastavnih jedinica (s obzirom na temu), planiranje zadataka i njihova raspodjela te motivacija i evaluacija učenika.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Studenti će moći prepoznati i primijeniti nove tehnologije i suvremene načine poučavanja ove teme u nastavi – ponajprije u načinu korištenja vizualnoga materijala. Studenti će steći znanja za provođenje formalne i ikonografske analize izabranih djela s učenicima. U segmentu struke studenti će usvojiti povijesti i razvoja oltarnih pala na Apeninskom poluotoku te konteksta nastanka i razvoja te paradigmatiskih primjera renesansnih oltarnih pala u Veneciji i na području Serenissime, što uključuje Istru, kvarnerske otoke i Dalmaciju. Poznavanje strukture stručnog članka, posjedovanje sposobnosti pismenog izražavanja, točnije sposobnost opisa i analize artefakata te sposobnost sačinjavanja koherentnih i uvjerljivih tekstova iz područja povijesti umjetnosti (uže područje: renesansna umjetnost u Veneciji). Poznavanje najznačajnijih primjera venecijanskih oltarnih pala 17. i 18. stoljeća, ali i sposobnost korištenja regionalnih, učenicima bliskih, primjera u nastavi likovne umjetnosti. Analizom spomenika tzv. zavičajne baštine studenti će kroz primjere usvojiti mogućnosti i načine primjene takvih sadržaja u nastavi i vannastavnim aktivnostima kao metode pobuđivanja interesa kod učenika.

1.4. Sadržaj predmeta

Stvoriti temeljne pretpostavke za pravilno razumijevanje osnovnih smjernica u poučavanju važne stručne teme oltarnih pala – izbor glavnih tema i sadržaja, načina poučavanja, pogotovo s obzirom na povijesni kontekst. Oltarna pala kao tip i njezina povijest. Venecija kao centar, pitanja terminologije, fizičko okružje (crkva sv. Marka, bizantska tradicija, gotička tradicija, nova arhitektura, svjetovne građevine, osvjetljenje), namjena i korištenje (vjerski život laika, juspatronatus, teme i posvete, pouke i podsjetnici, oltarne pale i ostali prikazi), naručioc (kler, pojedinci i obitelji, bratovštine, državni službenici, izvoz), praksa izrade (odluke o obliku ni sadržaju, konstrukcijske metode, slikari i altaristi, cijene i način plaćanja, transport, uvoz), renesansni počeci (gotička tradicija, zbivanja u Padovi i odjeci u Veneciji, nastanak „svetog razgovora“), Antonello i njegovo nasljeđe 1475. – 1500. (Antonellove venecijanske pale, „sveti razgovor“ triumphant, poliptisi i triptisi, pojava narativnih pala), od rane do visoke renesanse 1500. – 1516. (kontinuitet i promjene u „svetim razgovorima“,

razvoj narativnih pala, stranci – i foresti), skulptura 1450. – 1530 (poliptisi i tabernakuli, reljefi, brončana pala, arhitektonska pala), Tizian nakon Bellinija, kasnorenesansne transformacije, nove pobožnosti poslije Tridentskog koncila. Oltarna pala u Veneciji u 17. i 18. stoljeću. Oltarne pale u Istri i Dalmaciji. Uz predviđenje sadržaje struke povijesti umjetnosti kolegij se uz nastavne jedinice sadržajno usmjerava i na načine poučavanja kompleksnih povijesnih elemenata, na izbor ključnih povijesnih cjelina, na načine suvremene i dobre prakse pri tumačenju i usvajanju strukovnih pojmova. Naglasak se dodatno stavlja na učenje o povezivanju usvojenih sadržaja i kritičkom mišljenju. Pokušat će se prenijeti znanje i o kreativnom unapređenju i inovacijama u načinu prezentacije i usvajanja znanja iz sadržaja kolegija kako bi polaznici kolegija bili spremni u budućem nastavnom radu prilagoditi vlastite metode poučavanja neophodnim i kontinuiranim promjenama. Sadržaj kolegija odgovara sadržaju školskog kurikulumu, tj. njegovu dijelu posvećenom renesansnoj i baroknoj te umjetnosti 19. stoljeća (slikarske tradicije i slikari) koji je se usvaja tijekom 3. i 4. godine školovanja (po gimnazijskom programu).

<i>1.5. Vrste izvođenja nastave</i>	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo _____
-------------------------------------	---	---

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Pohađanje nastave je obavezno, a prema člancima 22., 24. i 28. PRAVILNIKA O STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM I DIPLOMSKIM STUDIJIMA FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI:

Članak 22.
U slučaju preklapanja rasporeda za dva predmeta prednost ima onaj predmet koji je student tekuće akademske godine ponovno upisao.

Članak 24.
Student koji ponovno upisuje isti predmet obavezan je ispunjavati sve utvrđene obveze iz toga predmeta u dogovoru s nastavnikom kojem je dužan javiti se tijekom prva dva tjedna nastave radi reguliranja nastavnih obveza.

Članak 28.
Rezultati vrednovanja utvrđuju se kumulativno, skalom od 0 do 100% ocjenskih bodova, pri čemu prolazna ocjena ne može biti niža od 50% ocjenskih bodova.

Praćenje i ocjenjivanje studenata za svaki predmet provodi se tijekom nastave i na završnom ispitu kako slijedi:

- Ukupan postotak uspješnosti studenata tijekom nastave čini najmanje 50 % do najviše 70% ocjenskih bodova
- Ukupan postotak uspješnosti studenata na završnom ispitu čini najviše 50 % do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Studenti koji su tijekom nastave ostvarili:

- Od 0 do 49,9% ocjenskih bodova – ocjenjuju se ocjenom F (neuspješan), ne mogu steći ECTS bodove i moraju ponovno upisati predmet,
- 50% i više ocjenskih bodova, mogu pristupiti završnom ispitu.

1.8. Praćenje¹² rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

¹² **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Tijekom semestra studenti su dužni pristupiti kontinuiranoj provjeri znanja u vidu izlaganja seminarskog rada. Pridržavanje rokova dogovorenih na početku seminara, a vezanih uz datum izlaganja rada je neophodno, zbog ograničenog broja nastavnih termina, odnosno tjedana nastave koji su na raspolaganju. Završnom ispitu mogu pristupiti studenti koji su uspješno održali izlaganje.

Završni ispit je pismeni.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Peter Humfrey, *The Altarpiece in Renaissance Venice*, New Haven ; London : Yale University Press, cop. 1993.
- Patricia Meilman, *Titian and the Altarpiece in Renaissance Venice*
- Grupa autora, *Italian Altarpieces 1250-1550: Function and Design*, odabrana poglavlja

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Ivančević R., *Stilovi, razdoblja, život 2, od romanike do secesije*. Udžbenik za 3. razred gimnazije. Zagreb: Profil, 2000.
- Damjanov, J., *Vizualni jezik i likovna umjetnost*. Zagreb: Školska knjiga, 1991.
- *La pittura nel Veneto. Il Seicento*
- *La pittura nel Veneto. Il Settecento*
- Reader s izborom članaka iz hrvatskih i međunarodnih znanstvenih časopisa

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Peter Humfrey, <i>The Altarpiece in Renaissance Venice</i>	1	10-15
Patricia Meilman, <i>Titian and the Altarpiece in Renaissance Venice</i>	0	
reader	Scan dostupan studentima	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Evaluacija FFRI

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	
Naziv predmeta	Problemi zaštite i očuvanja urbanističke baštine u regiji	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Analiziranje povijesnog urbanističkog razvitka i karakteristika arhitekture naselja na području sjevernoga Jadrana te njemu gravitirajućih kontinentalnih područja. Definiranje tipologije povijesnih naselja. Razlikovanje općih mjesta zajedničkog razvoja i specifičnosti prisutnih unutar pojedinih povijesnih pokrajina, uvjetovanih posebnošću povijesnoga razvitka, raznorodnim kulturnim utjecajima, razlikama društvenoga uređenja i klimatskim prilikama. Usvajanje istraživačkih metoda rada na terenu te pisanim, grafičkim, toponomastičkim i onomastičkim izvorima. Svladavanje metodologije istraživačkoga i nastavnčkog rada kao i konzervatorskih postupaka u zaštiti urbanističkih cjelina. Upoznavanje studenata sa spomeničkom baštinom u funkciji obrazovnog sustava.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Svladavanje vještine urbanističke analize naselja komparativnom analizom pisanih i grafičkih vrela s dokumentacijom nastalom korištenjem suvremene tehnologije.
 Usvajanje i primjena specifičnog stručnog rječnika te znanja o inačicama povijesnoga nazivlja koje se koristilo za određeni dio naselja, tip ili dio građevine.
 Svladavanje konzervatorskih tehnika koje se koriste pri analizama urbanističkih cjelina.
 Znanja praktičnu primjenu nalaze u znanstveno-istraživačkom i stručnom radu, primjerice pri izradi stručnih podloga za urbanističke planove.
 Stečeno znanje koristiti pri planiranju nastavnih i vannastavnih aktivnosti s ciljem poučavanja učenika specifičnostima lokalne i regionalne spomeničke baštine te važnosti njenog očuvanja.
 Usvojiti će se metode kompariranja pisanih i grafičkih izvora koje se, prilagođene, mogu primijeniti u izvođenju nastave likovne umjetnosti.
 Sposobnost korištenja regionalnih, učenicima bliskih, primjera u nastavi likovne umjetnosti.

1.4. Sadržaj predmeta

Izlaže se pregled urbanističkoga i arhitektonskoga razvitka naselja na području sjevernoga Jadrana i njegovoga kontinentalnoga zaleđa. Zavičajna baština – primjena u nastavi i vannastavnim aktivnostima kao metoda pobuđivanja interesa kod učenika. Na brojnim primjerima, korištenjem arhivske i suvremene dokumentacije donosi se unutarnja toponimija naselja, ustrojstvo, hijerarhija, kronologija postanka i mijena pojedinih gradskih četvrti, trgova i ulica. Teme se razvijaju prema kronologiji i stilskim mijenama te političkim, kulturnim, gospodarskim, prometnim i geografskim cjelinama. Građa se posebno analizira kroz prizmu problematike zaštite i očuvanja povijesnih naselja te metodološke problematike primjene specifičnih lokalnih primjera u poučavanju učenika. Teme: Obalni gradovi zapadne i južne Istre, središta širenja mletačkih graditeljskih modela, kašteli u unutarnjoj Istri, kontrola komunikacija i procesi urbanizacije, kašteli nad Mirnom, kašteli raškoga sliva, međuodnos nekadašnjih pograničnih kaštela mletačke Istre i Pazinske grofovije. Urbanizacija na otocima, naselja različite hijerarhije, gradovi, kašteli i sela, vinodolske luke i njihovi kašteli,

poveznice sa zaleđem, razvoj naselja u Gorskom kotaru, naselja liburnijskoga dijela Istre, odnos Trsta, Rijeke, i Senja.

Odnosi utvrđenih plemićkih rezidencija i podgrađa, crkvenih i svjetovnih središta gradova, luke i lučkih instalacija prema gradskim središtima, trgovačkih i stambenih podgrađa, suburbana područja unutar i izvan gradskih zidina, manufakturne i industrijske zone, razvoj novih urbanističkih težišta. Regionalne inačice tipologije i morfologije gradnje. Zaštita i očuvanje povijesnih urbanističkih središta, problemi konzervacije i prezentacije, prenamjene, depopulacije i pretjerane turističke izgradnje.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☒ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja, prisustvovati terenskoj nastavi i prezentirati seminarski rad. Također su dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadanu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje¹³ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi	0.25	Seminarski rad	0.75	Ekperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0.25	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Terenska nastava	0.25				

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- M. Bradanović, Istra: Urbana povijesna središta – Urbana zgodovinska središča, Pula, 2011.
- B. Milić, Razvoj grada kroz stoljeća, knjige I., II. i III, Zagreb, 1994., 1995, 2002.
- M. Prelog, Poreč. Grad i spomenici, Beograd, 1957. ili Zagreb, 2007.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- J. Belamarić, G. Nikšić et al., Pouke baštine za gradnju u hrvatskom priobalju, Zagreb, 2007.
- M. Bradanović et. al., Oprtalj/Portole, Oprtalj, 2009.
- M. Bradanović, Graditeljstvo Lovrana u kasnom srednjem i ranijem novom vijeku, Zbornik Lovranščine, Lovran, 2010., 215-254.
- M. Bradanović, Graditeljstvo Vinodola u doba pavlina, Czriqenicza 1412, Život i umj. Vinodola u doba pavlina, Crikvenica, 2012. 61-80.
- M. Bradanović, Razvitak naselja na kvarnerskim otocima – primjer Dobrinja, 139-156., Ars Adriatica, 2, 2012.
- R. Goy, Venice, The City and Its Architecture, Venice, 1997.
- E. Hilje, Spomenici srednjovjekovnoga graditeljstva na Pagu, Zadar, 1999.
- A. Krizmanić, Komunalna palača Pula, Razvitak gradskog središta kroz dvadeset jedno stoljeće, Pula, 1998.
- D. Miletić – M. Valjato Fabris, Sokolac – Frankopanski plemićki grad u Brinju, Zagreb, 2003.
- M. Prelog, Prostor i vrijeme, Djela, Sv. I., Zagreb, 1991.

¹³ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu</i>		
<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
M. Bradanović, Istra: Urbana povijesna središta – Urbana zgodovinska središča, Pula, 2011.	0 Dostupno on-line	
B. Milić, Razvoj grada kroz stoljeća, knjige I., II. i III, Zagreb, 1994., 1995, 2002.	1	
M. Prelog, Poreč, Grad i spomenici, Beograd, 1957. ili Zagreb, 2007.	3	
<i>1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
<p>Upitnici:</p> <p>Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)</p> <p>Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)</p> <p>Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)</p> <p>Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta</p> <p>Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata</p> <p>Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)</p>		

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Marina Vicelja Matijašić	
Naziv predmeta	Srednjovjekovno zidno slikarstvo u nastavi likovne umjetnosti	
Studijski program	Diplomski studij povijesti umjetnosti; nastavnički smjer	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Temeljni cilj predmeta je pripremanje studenata za organizaciju nastave likovne umjetnosti iz tema vezanih uz upoznavanje s tehnikama i razvojem zidnoga slikarstva kao umjetničkog medija od 11. do 15. stoljeća u Europi. Kroz različite oblike nastave (predavanja, terenska nastava, organizacija rasprava, prezentacija i dr.) studenti će razmotriti i kritički pristupiti načinima na kojima se učenicima mogu približiti teme poput razumijevanje načina identificiranja i proučavanja slikarskih radionica; upoznavanje i usvajanje terminologije; poznavanje najznačajnijih primjera srednjovjekovnog zidnog slikarstva na prostoru Italije, Austrije, Slovenije i Hrvatske s posebnim naglaskom na korpus istarskog slikarstva; poznavanje temeljnih ikonografskih i formalnih karakteristika te razvoja stilskih promjena; razvijanje sposobnosti prepoznavanja i analize primjera zidnoga slikarstva te naglasak na važnosti interdisciplinarnog pristupa i kontekstualizacije; upoznavanje s terenskim načinom rada – tehnikama restauracije i konzervacije temeljem toga oblikovati i prezentirati odgovarajuće nastavne jedinice.

Raspravljat će se o načinima usvajanja osobitosti likovno-povijesnih razdoblja, obilježja stilskih perioda, prepoznavanja slikarskih i kiparskih tehnika i tehnika gradnje te terminologiji i njihovoj implementaciji u suvremeni srednjoškolski kurikulum. U cilju oživljavanja interesa za baštinu ranijih razdoblja diskutirati će se i vrednovati zaštita i prezentacija umjetničke baštine s posebnim naglaskom na lokalnu sredinu. Posebna pozornost obratiti će se temama vezanima uz interdisciplinarnost i nove medije u nastavi likovne umjetnosti.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Očekuje se da student nakon položenog ispita može:

- razumjeti osnovna obilježja srednjovjekovnog zidnog slikarstva – stilske i ikonografske odrednice te osnove slikarskih tehnika
- koristiti temeljne metodologije i terminologije povijesti umjetnosti u analizi i interpretaciji pojedinih djela
- koristiti pojmove, vrijednosti i suprotstavljena stajališta te biti svjestan ograničenja i pristranosti povijesnih podataka i izvora
- imati razvijenu svijest o potrebi kontekstualizacije umjetničkog djela i interdisciplinarnog pristupa
- interpretirati (opisati i analizirati) umjetnička djela
- samostalno istraživati, pripremiti i usmeno izložiti prezentaciju
- pripremiti nastavnu jedinicu

1.4. Sadržaj predmeta

- povijesni kontekst – kritički pregled zidnoga slikarstva od 10. do 15. stoljeća na prostoru Europe
- pregled slikarskih tehnika, terminologije, formalnih i ikonografskih inačica
- regionalna obilježja i posebnosti na europskom prostoru – Italija, Austrija, Slovenija, Hrvatska – izabrani lokaliteti

- uvid u starija i recentna istraživanjima - razumijevanje i kritičko promišljanje literature
- formalne i ikonografske analize pojedinih slikarskih programa
- terenska nastava – obilazak istarskih lokaliteta – upoznavanje sa stanjem slikarskog korpusa, metodama restauracije i konzervacije
- rasprava o načinima i metodama poučavanja navedenih sadržaj

1.5. Vrste izvođenja nastave

☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
☐ vježbe	☐ laboratorij
☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
☒ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Pohađanje nastave i redovito čitanje tekstova koji su postavljeni kao zadatak za sljedeće predavanje, te u raspravi o njima aktivno sudjelovati. Studenti moraju izraditi jednu nastavnu jedinicu i prezentirati ju usmeno na satu.

1.8. Praćenje¹⁴ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.75	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.5	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Terenska nastava	0.25				

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit je pismeni. Studenti moraju prepoznati, analizirati i interpretirati zadano umjetničko djelo.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Bačić M.- Mirenić-Bačić J. (2004) Likovno mišljenje, Zagreb.
- Damjanov J. (2013) Likovna umjetnost 1 i 2, Zagreb.
- Ivančević R. (2006.) Stilovi, razdoblja, život 1. i 2., Zagreb.
- Karaman A. (2005) Likovna umjetnost 1 i 2, Zagreb.
- Karaman A.- Serdarević J. (2005.) Likovna umjetnost 1, Osnovni elementi, oblici i vrste likovnog govora, priručnik za nastavnike, Zagreb.
- Reader (odabrana poglavlja i članci s obzirom na izabrane teme).

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Bisconti F., Le pitture delle catacombe Romane. Restauri e interpretazioni, Tau Editrice, 2011.
- Affreschi absidali nella basilica di Aquileia. Progetto di restauro (ur. E. Accornero), Centro di catalogazione e restauro dei beni culturali, Villa Manin di Passariano, 1999.
- La pittura nel Veneto. Le origini (ur. F. Flores d'Arcais), Milano, Electa, 2004.
- Romano S., Riforma e tradizione 1050-1198, La pittura medievale a Roma, Corpus vol. IV, Jaca Book, 2006.
- Rasmus N., Affreschi del Trentino e dell'Alto Adige, Trento, Itas, 1971.
- Dodwell, Ch. R., The Pictorial Arts of the West 800-1200, Yale University Press, 1993.
- Medioevo: i Modelli, Atti del Convegno internazionale di studi, Parma, 27 settembre – 1 ottobre 1999 (ur. C. Quintavalle), Università di Parma, Electa, 2002.
- Camille M., Gothic Art. Glorious Visions, Prentice Hall College Press, 2003.
- Early Italian Painting and Works of Art 1300 – 1450. London, 1983.
- La pittura in Italia. Il Duecento e il Trecento, Milano, 1986.

¹⁴ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Il Trecento Adriatico: Paolo Veneziano e la pittura tra Oriente e Occidente, Milano 2002.
- Zeri F. – Gardner E., Italian Painting. North Italian Schools, New York, 1986.
- Fučić B., Vincent iz Kastva, Zagreb, 1992.
- Fučić B., Majstor iz Konstanca, Brseč-Zagreb, 2000.
- Hilje E., Gotičko slikarstvo u Zadru, Zagreb, 1999.
- Paolo Veneziano, stoljeće gotike na Jadranu, Zagreb, 2004.

1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Bačić, M, Mirenić-Bačić J. (2004) Likovno mišljenje, Zagreb.	1	15
Damjanov, J. (2013) Likovna umjetnost 1 i 2, Zagreb.	26	
Ivančević, R. (2006.) Stilovi, razdoblja, život 1. i 2., Zagreb.	3	
Karaman, A. (2005) Likovna umjetnost 1 i 2, Zagreb.	1	

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

- povratne informacije o studentskom razumijevanju na predavanjima – pisane i usmene
- zaključna rasprava o program kolegija, nastavu i nastavnom materijalu
- evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)
- ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata
- portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Damir Tulić	
Naziv predmeta	Klasična umjetnost i barok u nastavi likovne kulture	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2. godina	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Upoznavanje studenata s djelima, autorima te stilskim mijenama i njihovim uzrocima što su se manifestirali u 17. i 18. stoljeću prvenstveno na području Italije, a kojima su neposredni uzori bila djela iz klasične umjetnosti. Upoznavanje s difuzijom antičkih predložaka te varijacijama u interpretaciji pojedinih djela i njihovoj popularnosti. Razumijevanje uzročno posljedičnih veza u promjenama stila i ukusa u razdoblju od kasnog manirizma do klasicizma s kraja 18. Stoljeća kao i pojava formaliziranja umjetničkog stvaranja kroz školovanje na Akademijama lijepih umjetnosti. Studenti će naučiti metodologiju poučavanja razvoja stilskih mijena te kako učenje prilagoditi maksimalnom razvijanju potencijala učenika. Usvojiti će različite strategije i načine poučavanja sukladno temi i sadržaju koji se obrađuje, kao i potrebu za terenskom nastavom i radom na terenu. Studenti će svladati planiranje nastavnih jedinica (s obzirom na temu), zadataka i njihovu raspodjelu, motivaciju i evaluaciju učenika.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Upisan diplomski studij povijesti umjetnosti

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Osposobljavanje studenta za prepoznavanje, kompariranje i razumijevanje pojedinih djela, autora i njihova utjecaja na suvremenike i kasnije generacije. Stjecanje znanja o društvenom životu te stvaranjima zbirki umjetnina u 17. i 18. stoljeću s posebnim naglaskom na skupljanje djela iz klasične umjetnosti. Očekuje se da će studenti biti osposobljeni prenijeti gradivo na učenike putem radionica te korištenjem različitih medija s ciljem kako bi što više približili gradivo učenicima. Mogućnost prepoznavanja i primijene novih tehnologija i suvremenih načina poučavanja ove teme u nastavi s posebnim naglaskom na korištenje vizualnoga materijala u interpretaciji.

1.4. Sadržaj predmeta

- Klasična umjetnost kao bezvremensko djelo; izabrani primjeri skulpture i njene interpretacije kroz povijest; formalna analiza i tumačenje umjetnina kroz njihovu kontekstualizaciju s obzirom na vrijeme i mjesto nastanka, povijesne, sociološke, gospodarske i ideološke okolnosti. Proučavanje i podučavanje te prenošenje znanja kroz komparativnu analizu, terminologiju i vokabular te suvremeni, interdisciplinarni način prenošenja kompleksnog znanja.
- Barokna umjetnost kao ponovno oživljavanje antike: predrasude i zablude o antiklasičnosti baroknih djela na primjerima skulpture: interpretativni problemi i nametnute ideologije; naglasak na učenju o povezivanju usvojenih sadržaja i kritičkom mišljenju
- stvaranje kolekcija i kiparskih zbirki klasičnih umjetnina u Italiji od 16. – 18. stoljeća: zbirke kao mjesto pedagoškog rada, procesi proučavanja i restauracije antičkih umjetnina kako katalizator usvajanja ili revitaliziranja klasičnog stila u umjetnosti ranog novog vijeka.
- Osnivanje Akademija lijepih umjetnosti (Rim, Venecija, Firenca, Milano): formalna izobrazba umjetnika prema antičkim modelima kao najvišem idealu koji je postignut u povijesti umjetnosti. Formalno znanje i institucija kao nositelj umjetničkih pravaca – problemi interpretacije.

- Obrnuti procesi – barokne i klasicističke kopije antičkih originala, tržište i falsifikati. Kopije kao ključni nastavni element u podučavanju i prenošenju znanja.

- Grafički listovi i crteži kao sredstva širenja umjetničkih ideja: multidisciplinarnost i multimedijalnost u prenošenju ideja i učenju.

- Značaj klasične i barokne umjetničke baštine u lokalnom kontekstu, preciznije iščitavanje javnih spomenika u kontekstu kompleksnog znanja, terenski rad i terenska nastava, susret sa spomenicima.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo _____					
1.6. Komentari							
1.7. Obveze studenata							
Student je dužan redovito pohađati nastavu, održati seminar i predati njegovu pisanu verziju kako bi stekao uvjete za potpis te mogao pristupiti završnom ispitu. Uvjeti za potpis: - redovito pohađanje nastave: najmanje 70% - izrada i prezentacija seminarskog rada na dogovoreni datum - predavanje pisane verzije seminarskog rada koja će od nastavnika biti prihvaćena							
1.8. Praćenje ¹⁵ rada studenata							
Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.5	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	1	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							
1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu							
O studentu se vodi evidencija pohađanja nastave, aktivnog sudjelovanja u istoj te se ocjenjuje vještina interpretacije zadane seminarske radnje kao i svladanog gradiva na završnom ispitu Konačna ocjena se sastoji iz sljedećih elemenata: - ocjena usmenog izlaganja seminarskog rada i pp prezentacije - ocjena prve verzije pisanog rada – seminarski rad - ocjena iz završnog ispita							
1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> Ivančević R., Stilovi, razdoblja, život 1 i 2, Zagreb, 2009. Rome, Art & Architecture (ur. Marco Bussagli) Könnehan, 2005. (odabrana poglavlja) Scultura del 600'a Roma (ur. Bacchi, Andrea), Milano, 1996. (odabrana poglavlja) Francis Haskell, Nicholas Penny, Taste and the Antique: the Lure of Classical Sculpture : 1500 – 1900, New Haven – London: Yale University Press, 1990. 							
1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)							
<ul style="list-style-type: none"> Carlo Cresti, Claudio Rendina, Palazzi of Rome, Könnehan, 2005. Anna Lo Bianco, Cecilia, La storia, l'immagine, il mito, Roma, 2006. Wittkower, Rudolf, Art and Architecture in Italy 1600 to 1750, Harmondsworth (Pelican) 1972 Baroque, Architecture, Sculpture, Painting, Könemann, 2004. Jenifer Montague, Roman Baroque Sculpture, The Industry of Art, London, 1992. 							
1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu							

¹⁵ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Francis Haskell, Nicholas Penny, Taste and the Antique: the Lure of Classical Sculpture : 1500 – 1900, New Haven – London: Yale University Press, 1990.	0	10-15
Rome, Art & Architecture (ur. Marco Bussagli) Könneinan, 2005.	1	
Scultura del 600'a Roma (ur. Bacchi, Andrea), Milano, 1996.	1	
Francis Haskell, Nicholas Penny, Taste and the Antique: the Lure of Classical Sculpture : 1500 – 1900, New Haven – London: Yale University Press, 1990.	1	
<i>1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija</i>		
Evaluacija FFRI		

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Izv. prof. dr. sc. Marijan Bradanović	
Naziv predmeta	Hrvatska urbana baština	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti, nastavnički smjer	
Status predmeta	izborni	
Godina	1., 2. g. DS	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Višegodišnja praksa izvođenja kolegija Problemi zaštite i očuvanja urbanističke baštine u regiji ukazala je na potrebu uvođenja dodatnog kolegija kojim bi se osnažio segment proučavanja toga tipa baštine u sklopu Diplomskoga studija Povijesti umjetnosti, ponajprije kako bi se primjenom cikličkoga modela, tijekom obje godine diplomskoga studija studentima omogućilo fokusiranje na odabranu temu. Kolegij je zasnovan na načelu općeg uvoda u problematiku istraživanja fenomena urbane baštine sa stajališta povijesti umjetnosti, s naglaskom na nacionalne primjere i njihovu kontekstualizaciju unutar srodne europske baštine, uz postupno uvođenje segmenta razvijanja specifičnih praktičnih znanja u istraživanju povijesnih urbanih cjelina. Uz bavljenje stručnim aspektima teme urbane baštine cilj je da studenti usvoje različite strategije i načine poučavanja sukladno temi i sadržaju koji se obrađuje. Dodatni ciljevi su i svladavanje planiranja nastavnih jedinica (s obzirom na temu), planiranje zadataka i njihova raspodjela te motivacija i evaluacija učenika. Studentima nastavnčkog modula omogućuje se razumijevanje važnosti fenomena urbanog nasljeđa i njegovo unošenje u nastavne aktivnosti. Omogućuje im se svladavanje temeljnih vještina analize i prosuđivanja povijesnih urbanih jezgri te njezine primjene u nastavi. Osobito se pritom podrazumijevaju osnovne vještine korištenja pisanih, kartografskih i drugih grafičkih izvora. Osobita se pažnja pridaje interdisciplinarnosti, ovisno o drugom studijskom smjeru i afinitetima polaznika. Tome se prilagođavaju i seminarski istraživački zadaci. Znanja i vještine se, primjerice, mogu primijeniti u nastavi zavičajne povijesti ili projektnim aktivnostima koje će se odvijati s učenicima, poput valorizacije urbanog nasljeđa svojeg grada, gradske četvrti ili povijesne ruralne cjeline, kojima se kolegij dijelom također posvećuje. Važnom komponentom kolegija koja dodatno osnažuje nastavničke kompetencije smatra se sustavno promicanje načela timskoga rada, umijeća komunikacije unutar radnoga tima ali i izvan njega, iznimno važnoga pri terenskim istraživanjima urbane baštine.

1.2. Uvjeti za opis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Student će steći znanja o fenomenu urbane baštine, razumijevanju problema njezine ugroženosti, potrebi njezinog dokumentiranja, istraživanja i valorizacije. Dodatno, steći će sposobnost analize povijesnih urbanih cjelina, njihovog komparativnog prosuđivanja i valorizacije te će kroz primjere usvojiti mogućnosti i načine primjene takvih sadržaja u nastavi i vannastavnim aktivnostima kao metode pobuđivanja interesa kod učenika. Stečena znanja i vještine moći će primijeniti u nastavnom procesu, primjerice, pripremiti i voditi školski projekt valorizacije povijesnog urbanog središta i ocijeniti učinak pojedinih članova radne skupine. Student će nakon kolegija moći prepoznati i primijeniti nove tehnologije i suvremene načine poučavanja u nastavi (ponajprije u načinu korištenja vizualnoga materijala) te će razviti vještinu timskog istraživačkog rada.

1.4. Sadržaj predmeta

Urbana baština jadranske i kontinentalne Hrvatske u regionalnom kontekstu urbane baštine južne i srednje Europe i širem kontekstu Europe i Sredozemlja. Metodologija rada u istraživanju i dokumentiranju urbanih povijesnih cjelina. Mogućnosti praktičnih primjena urbanističkih analiza.. Modeli zaštite povijesnih urbanih

cjelina. Grad i kultivirani krajolik. Rubno se kolegij dotiče i problematike zaštite ruralnih cjelina. Naglasak se dodatno stavlja na učenje o povezivanju usvojenih sadržaja i kritičkom mišljenju. Pokušat će se prenijeti znanje i o kreativnom unapređenju i inovacijama u načinu prezentacije i usvajanja znanja iz sadržaja kolegija kako bi polaznici kolegija bili spremni u budućem nastavnom radu prilagoditi vlastite metode poučavanja neophodnim i kontinuiranim promjenama. Sadržaj kolegija dijelom odgovara sadržaju školskog kurikulumu, tj. njegovim dijelovima posvećenima europskom i hrvatskom urbanizmu koji se usvaja u segmentima tijekom sve 4. godine školovanja (po gimnazijskom programu).

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati predavanja, prisustvovati terenskoj nastavi i prezentirati seminarski rad. Uz korištenje literature za seminarski je rad poželjno izvršiti terensko i/ili arhivsko istraživanje na zadanu temu, primjerice analizu odabrane urbane cjeline (ili njezina dijela) iz svojeg zavičaja ili mjesta stanovanja. Također su dužni pripremiti se za nastavu (čitanje materijala, priprema za diskusiju na zadanu temu) ukoliko je to predviđeno.

1.8. Praćenje¹⁶ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi	0.25	Seminarski rad	0.75	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	0.25	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio		Terenska nastava	0.25				

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 70 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova.

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta!

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- T. Marasović, Srednjovjekovni urbanizam hrvatskih gradova, u: Hrvatska i Europa, kultura, znanost i umjetnost, sv. II., Srednji vijek i renesansa, Zagreb, 2000., 527-551.
- A. Mohorovičić, Razvoj naselja i gradova na području sjeverne Hrvatske, u: Hrvatska i Europa, kultura, znanost i umjetnost, svezak II., Srednji vijek i renesansa, Zagreb, 2000., 553-583.
- L. Mumford: Grad u historiji, njegov postanak, njegovo mijenjanje, njegovi izgledi, Zagreb, 1968.
- M. Suić, Kontinuitet urbane kulture, u: Hrvatska i Europa, kultura znanost i umjetnost, 1. svezak, Rano doba hrvatske kulture, Zagreb, 1997., 97-115.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- S. Buble, A. Gamulin, Prostorno planiranje u ruralnim cjelinama, Klesarstvo i graditeljstvo, 1-2, 2011., 91-103.
- B. Dumbović-Bilušić, Prepoznavanje i razvrstavanje krajolika kao kulturnog nasljeđa, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 36, 2012., 47-66.
- K. Horvat-Levaj, I. Reberski, (ur.), Ludbreg – Ludbreška Podravina, Zagreb, 1997.
- I. Huić, Mladen Obad-Šćitaroci, Urbanistički razvoj Gračišća u Istri; Nove spoznaje i čimbenici identiteta naselja, Prostor, sv. 23, br. 2 (50), 208-221.

¹⁶ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Zlatko Karač, Ariana Štulhofer, *Obnova povijesne urbane cjeline Vukovara nakon Domovinskog rata – Kritika modela i metodološki aspekti*, Društvena istraživanja, sv. 17, 1-2, (93-94), 2008.
- B. Milić, *Razvoj grada kroz stoljeća*, knjige I., II. i III, Zagreb, 1994., 1995., 2002.
- M. Prelog, *Prostor i vrijeme*, Djela, sv. I., Zagreb, 1991.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Hrvatska i Europa, kultura, znanost i umjetnost, 2. svezak., Srednji vijek i renesansa, E. Hercigonja ur., Zagreb, 2000.	1	
Hrvatska i Europa, kultura, znanost i umjetnost, 2. svezak, Srednji vijek i renesansa, E. Hercigonja ur., Zagreb, 2000.	1	
L. Mumford: <i>Grad u historiji, njegov postanak, njegovo mijenjanje, njegovi izgledi</i> , Zagreb, 1968.	1	
Hrvatska i Europa, kultura znanost i umjetnost, 1. svezak, Rano doba hrvatske kulture , ur. I. Supičić, Zagreb,1997.	1	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Upitnici:

Upitnici za pojedina predavanja (provjera studentskog razumijevanja, zahtjevnijih dijelova kolegija, tempa i količine informacija na predavanjima...)

Upitnik za kolegij kojim se ispituje program kolegija/nastava/nastavni materijali; vještine poučavanja/interakcija sa studentima; usvajanje gradiva; institucijska okolina – mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija (zajednički upitnik za cijeli fakultet)

Rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, individualne)

Zamjedbe i sugestije drugog nastavnika, kolege, eksperta

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata

Portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja)

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Julija Lozzi Barković	
Naziv predmeta	Metode interpretacije graditeljske industrijske baštine	
Studijski program	diplomski studij povijesti umjetnosti – nastavnički modul	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2. godina	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Ciljevi ovog kolegija su:

- upoznati studente s nastavnim predmetom na razini osnovne i srednjoškolske razine kao i metodičkih disciplina za učinkovito poučavanje na navedenim razinama vezano uz sadržaj kolegija.
- senzibilizirati studente za planiranje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti i zadataka, a sve s ciljem usvajanja temeljnih znanja iz sadržaja kolegija, kao i razvijanja svijesti o značaju graditeljske industrijske baštine kod učenika.
- motivirati studente za implementiranje znanja o graditeljskoj industrijskoj baštini na metode njezine prezentacije i interpretacije, što bi općenito trebalo doprinijeti obrazovno-nastavnom procesu.
- osposobiti studente u informatičkom pogledu u smislu usvajanja znanja o načinu prikupljanja podataka, dokumentiranju i prezentaciji građe iz sadržaja kolegija, što bi također trebalo biti korisno u nastavnom procesu i načinu prenošenja znanja o građi, te njenoj dostupnosti na globalnoj razini.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Opće znanje iz povijesti umjetnosti, arhitekture i urbanizma, posebno razdoblja 19. i 20. stoljeća.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Student će biti sposoban:

- primijeniti stečeno znanja iz sadržaja kolegija u nastavnom programu na osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj razini.
- uvesti nove ideje i pojmove iz sadržaja kolegija u nastavni proces, i to jasno i postupno, kako to zahtijevaju učenička dob i osobni potencijali učenika.
- uspostaviti svrhovito okruženje za prepoznavanje prilika za izvanškolsko usvajanje znanja i valorizaciju građe iz sadržaja kolegija, a sve s ciljem razvijanja potencijala učenika u širem smislu.
- suvereno koristiti usvojene metode interpretacije građe iz sadržaja kolegija, posebno radi senzibiliziranja djece i mladih vezano uz spoznaju o važnosti graditeljske industrijske baštine na globalnom planu.
- raditi u timu te prepoznati pozitivne strane suradnje s kolegama u nastavnom procesu, što je posebno primjenjivo kroz metode interpretacije graditeljske industrijske baštine.
- kreativno i konstruktivno pristupiti unapređenju i inovacijama u nastavi te prilagoditi vlastiti rad potrebnim promjenama u nastavnom procesu, koristeći se stečenim znanjem iz sadržaja kolegija.
- stvoriti uvjete za razvijanje učeničkih potencijala na svim razinama, također na temelju stečenoga znanja o interinterpretativnim metodologijama građe iz sadržaja kolegija.

1.4. Sadržaj predmeta

Graditeljska industrijska baština dio je materijalne kulture čiji su fokus napuštena proizvodna postrojenja iz vremena ranoga industrijskog doba koje se odnosi na 19. i prvu polovicu 20. stoljeća kada je industrijski razvoj u svome zenitu. Industrijska baština u postindustrijskom razdoblju postaje sve zanimljivija tema znanstvenih i drugih istraživanja, a pristup je interdisciplinaran, što uključuje i humanističku znanost povijesti umjetnosti. Povijest umjetnosti koncentrira se na istraživanje graditeljske industrijske baštine kao sastavnog dijela

arhitekture navedenih razdoblja, budući da je ona proizvod vremena u kojem nastaje, pored ostalog i po svojim stilskim karakteristikama. Sadržaj kolegija stoga obuhvaća cjelokupno graditeljsko industrijsko naslijeđe iz navedenoga razdoblja, što pokazuje da je ovom značajnom segmentu materijalne kulture potreban sveobuhvatan i sustavan pristup. Kolegij će pokušati doprinijeti primjerenoj prezentaciji i valorizaciji grade, ali s posebnim naglaskom na metodama njezine interpretacije u smislu stjecanja nastavničkih kompetencija u načinu prenošenja znanja o idustrijskoj baštini na osnovnoj i srednjoškolskoj razini. Omogućit će i izvrsno poznavanje i razumijevanje graditeljske industrijske baštine kao i metodičkih disciplina za njezino učinkovito poučavanje i prenošenje znanja o njoj u nastavi. Također će doprinijeti temeljnom informatičkom osposobljavanju studenata u implementaciji metoda interpretacije industrijske baštine u nastavi. Kolegij će osposobiti studente i u načinu planiranja izvannastavnih aktivnosti i zadataka, a sve s ciljem što neposrednijega usvajanja znanja o industrijskoj baštini, te metodama njezine varozacije, dokumentacije i promocije u kontekstu čega je posebno važan timski rad i prepoznavanje mogućnosti suradnje s kolegama u nastavnom procesu. Pokušat će se prenijeti znanje i o kreativnom unapređenju i inovacijama u načinu prezentacije i usvajanja znanja iz sadržaja kolegija kako bi polaznici kolegija bili spremni u budućem nastavnom radu prilagoditi vlastite metode poučavanja neophodnim i kontinuiranim promjenama.

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati na minimalno 70% nastave. Studenti koji imaju koliziju s kolegijima drugih studijskih grupa moraju prisustvovati na minimalno 50% nastave. Osim redovitog prisustvovanja i aktivnog sudjelovanja u nastavi, studenti su obavezni napisati i prezentirati seminarske radove i samostalne zadatke na zadane teme, pristupiti kolokvijima te pismenom i usmenom završnom ispitu.

1.8. Praćenje¹⁷ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.75	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.75	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba ukupno skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu. Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena uspjeha.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Grad za 21. stoljeće, uredila Mirjana Goršić, Karlovac, 2001. (odabrani članci)
- H. Russell Hitchcock: Architecture: Nineteenth and Twentieth Centuries, London 1990.
- Zbornici radova s međunarodnih konferencija (I, II, III, IV), Pro-torpedo, Rijeka, 2003., 2005, 2007., 2010.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Hudson, K., World Industrial Archeology, Cambridge University Press, 1969.
- Ifko, S. Arhitekturna baština industrijalizacije, mogućnosti ponovne uporabe, Informatica museologica, MDC, Zagreb, 1988.
- Hudson, K., Industrial Archeology: an Introduction, 2 rev. ed. London, John Baker, 1966.
- Hudson, K. (1969) World Industrial Archaeology, Cambridge University Press, 1969.

¹⁷ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- Borsi, F., Introduzione all' archeologia industriale, Officina, Roma, 1978.
- Cavallotti, C., Architettura industriale, Gorlich, Milano, 1969.
- Raja, R., Architettura industriale, storia, significato e progetto, Edizione Dedalo, Bari, 1983.
- Moore, R. and Ryan, R., Building Tate Modern, Tate Gallery Publishing, London, 2000.
- Galović, K., Industrijska arhitektura za postindustrijsko doba, Vijenac, Zagreb, 2001.
- Damjanov, J., Vizualni jezik i likovna umjetnost, Zagreb, 1991.
- Damjanov, J., Pogled i slika, Zagreb, 1996.

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
H. Russell Hitchcock: Architecture: Nineteenth and Twentieth Centuries, London 1990.	2	15
Zbornici radova s međunarodnih konferencija (I, II, III, IV), Pro-torpedo, Rijeka, 2003., 2005, 2007., 2010.	2	

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti provodit će se kroz ankete i razgovore nakon završetka predavanja.

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Julija Lozzi Barković	
Naziv predmeta	Graditeljska baština 20. st. u Rijeci – metode istraživanja i prezentacije	
Studijski program	Dvopredmetni diplomski studij povijesti umjetnosti, nastavnički smjer	
Status predmeta	izborni	
Godina	1. i 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3
	Broj sati (P+V+S)	15+0+30

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Ciljevi predmeta su:

- usvojiti temeljna znanja o graditeljskoj baštini Rijeke iz razdoblja 20. stoljeća (s naglaskom na prvoj polovici epohe), a s ciljem njihove primjene u nastavnom programu na srednjoškolskoj razini.
- upoznati studente s metodičkim disciplinama za učinkovito istraživanje i prezentiranje građe iz sadržaja kolegija, posebno radi senzibiliziranja djece i mladih vezano uz spoznaju o važnosti arhitekture i urbanizma općenito.
- motivirati studente za stjecanjem temeljnih znanja vezano uz postupak prikupljanja podataka, dokumentiranja i prezentacije građe neovisno o sadržaju kolegija, što će im koristiti u budućem nastavnom procesu u kojem će sudjelovati.
- rasprave o načinima usvajanja osobitosti likovno-povijesnih razdoblja, obilježja stilskih perioda, prepoznavanja tehnika gradnje te terminologiji i njihovoj implementaciji u suvremeni srednjoškolski kurikulum.
- usvajanje primjene interdisciplinarnosti i novih medija u nastavi likovne umjetnosti.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Student će biti osposobljeni:

- suvereno se koristiti usvojenim metodama istraživanja i prezentacije građe iz sadržaja kolegija, posebno radi senzibiliziranja djece i mladih vezano uz razvijanje svijesti o važnost arhitektonskog i urbanističkog naslijeđa općenito.
- primijeniti stečena znanja iz sadržaja kolegija u nastavnom procesu i u nastavnim programima na srednjoškolskoj razini.
- uvesti nove ideje, pojmove i terminologiju iz sadržaja kolegija u nastavni proces u skladu s uzrastom i sposobnostima učenika.
- uputiti učenike u samostalno istraživanje na temelju kojeg mogu pripremiti i usmeno izložiti prezentaciju na izabranu temu u okviru gradiva koje se obrađuje te pomoći onima koje tema više zanima i žele se njome baviti i izvan školskog programa
- dati naglasak na značaj toga razdoblja i te vrste umjetnosti pogotovo u nacionalnom/regionalnom/lokalnom kontekstu analizom bliskih primjera i, po mogućnosti, odlaskom na terensku nastavu – potaknuti kod učenika svijest o zavičajnoj baštini
- raditi u timu te prepoznati pozitivne strane suradnje s kolegama vezano uz implementiranje sadržaja kolegija u nastavni proces u širem smislu.

1.4. Sadržaj predmeta

Naglasak je na metodi istraživanja i prezentacije graditeljske baštine Rijeke iz razdoblja 20. stoljeća kao važnoga dijela nacionalne, srednjoeuropske i mediteranske gradogradnje, kojoj zbog kontinuiranih dodira i upliva tih tradicija pripada posebno mjesto. Recepcija utjecaja koji su u Rijeku dolazili iz inozemnih kulturnih središta, te

njihovo miješanje s lokalnim iskustvima arhitektonskoga i prostornog oblikovanja rezultirali su osobitim vrijednostima koje podjednako pripadaju hrvatskom i europskom graditeljskom naslijeđu u cjelini. Stoga će se odnosna graditeljska baština u okviru kolegija u povijesnom i teorijskom smislu postaviti u širi kontekst, a njezinom interpretacijom i prezentacijom valorizirat će se i njezine lokalne specifičnosti.

Ovaj kolegij koji se primarno temelji na prezentaciji metoda istraživanja lokalne arhitektonske baštine ima za cilj osposobljavanje studenata za primjenu tih metoda u nastavnom procesu u kojem budu sudjelovali. U segmentu poučavanja i stjecanja nastavničkih kompetencija posebna će se pozornost pridati suvremenim načinima prezentacije vizualnog materijala te korištenju suvremenih tehnologija u nastavi. Sadržaj kolegija odgovara dijelu školskog kurikulumu, odnosno dijelu programa koji se usvaja tijekom četvrte godine gimnazijskog obrazovanja u predmetu Likovna umjetnost – karakteristike i značaj arhitekture 20. stoljeća kroz povijest, terminologija i tehnike gradnje (internacionalni i nacionalni primjeri).

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi (studenti su dužni prisustvovati na minimalno 70% nastave, a oni koji imaju koliziju s kolegijima drugih studijskih grupa moraju prisustvovati na minimalno 50% nastave). Pisanje seminarskih radova i drugih samostalnih zadataka na zadane teme. Istraživački projekti iz sadržaja kolegija. Završni ispit.

1.8. Praćenje¹⁸ rada studenata

Pohađanje nastave	1.5	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	0.75	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0.75	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba ukupno skupiti najmanje 40 ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu. Ukupna ocjena uspjeha: na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- Arhitektura secesije u Rijeci, Rijeka, MMSU, 1997.
- J. Lozzi-Barković, Secesija u arhitekturi Rijeke, ICR, Rijeka, 2010.
- Moderna arhitektura Rijeke, Rijeka, MMSU, 1996.
- J. Lozzi-Barković, Međuratna arhitektura Rijeke i Sušaka, usporedba i europsko okruženje, Adamić, Rijeka, 2015.
- R. Matejčić: Kako čitati grad, ICR, Rijeka, 1993.
- Damjanov, J., Vizualni jezik i likovna umjetnost, Zagreb, 1991.
- Damjanov, J., Pogled i slika, Zagreb, 1996.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

- H. Russell Hitchcock: Architecture: Nineteenth and Twentieth Centuries, London 1990.
- K. Frampton, Kritička povijest (moderna arhitektura), Zagreb, 1992.
- Art Nouveau/Jugendstil Architecture in Europe, German Commission for UNESCO, Dr. Hans Dyroff Editor, Bonn, 1988.

¹⁸ VAŽNO: Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

- E. Bairati i D. Riva, *Il liberty in Italia*, Laterza e Figli, Bari, 1985.
- L. Benevolo, *Storia dell'architettura moderna*, II, Bari, 1960.
- W. J. R. Curtis, *Modern Architecture since 1900*, Oxford, UK, 1982.
- V. Fontana, *Profilo di architettura italiana del Novecento*, Marsilio Editori, Venezia, 1999.
- P. Gossel i G. Lenthauer, *Architecture in the Twentieth Century*, Köln, 1991.
- C. Jenks, *Moderni pokreti u arhitekturi*, Beograd, 1988.
- W. Muller, G. Vogel: *Atlas arhitekture 2*, Zagreb 1999.
- Secesija u Hrvatskoj, MUO, Zagreb, 2003., (poglavljja koja se odnose na arhitekturu)
- T. Premerl, *Hrvatska moderna arhitektura između dva rata*, Zagreb, 1987.
- D. Radović-Mahečić, *Moderna arhitektura u Hrvatskoj 30-tih godina*, Zagreb, 2007.

1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Arhitektura secesije u Rijeci, Rijeka, MMSU, 1997.	2	15
Moderna arhitektura Rijeke, Rijeka, MMSU, 1996.	2	
J. Lozzi-Barković, <i>Međuratna arhitektura Rijeke i Sušaka, usporedba i europsko okruženje</i> , Adamić, Rijeka, 2015.	2	
Damjanov, J., <i>Vizualni jezik i likovna umjetnost</i> , Zagreb, 1991.	2	
Damjanov, J., <i>Pogled i slika</i> , Zagreb, 1996.	2	

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Praćenje kvalitete i uspješnosti provodit će se kroz ankete i razgovore nakon završetka predavanja.